Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 364 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ՄԱՐՏ 1885 (Ն. Տ.) 31 ՄԱՐՏ 1885 15 ՃԷՄԱԶԻ ԻՒԼ ԱԽԸՐ 1302

40 ՓԱՐԱ.

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

Օրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրուածներ պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ. Գալաթիա, Նորատունկեան խան. իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէիւ

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده {ارەولك} غزته‌سى اداره‌سنه

Les annonces sont reçues
à l'EASTERN AGENCY,
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	Տարեկան	գանձկան արծաթ	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
» »	Եռամսեայ	» »	50
Գաւառաց համար և անգղիական թղթատարով	տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար և անգղիական թղթատարով	վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։

Խմբագրութեան ղրկուած ո և է նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր։

Ծանուցմունք կընդունուին
ԻԱԳԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
գործակալութեան ձեռամբ, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 18 ՄԱՐՏ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ատենապետաց Դիւանն իւր մեծամասնութեամբ որոշեց՝ անցեալ տարւոյ պէս՝ Թուրքիոյ Հայոց Ազգ. Ժողովոյն կողմէ Պատուիրակ կարգել զԱմեն. Մակար Ս. Արքեպիսկոպոսն։ Ատենապետաց Դիւանին մէջ փափաք յայտնուած է նաև որ Ն. Սրբազնութեան հասցնել որոշուած թուղթերն ուղարկուին ձեռամբ յատուկ ազգայնոյ մը, որ, իբրեւ «կէս-պաշտօնական ներկայացուցիչ» (Աժա–Օֆիսիէլ), Ն. Սրբազնութեան և այլ ժողովականաց տայ պէտք եղած տեղեկութիւնները Թուրքիոյ Հայոց մասնակցութեան ձեւոյն և բաղձանքներուն վրայ։ Բայց այս նկատմամբ վերջին որոշումն և «Ներկայացուցչին» անուանումը թողուած են Դիւանին վաղուան նստին։ Պաշտօնապէս Պատուիրակներ ղրկել չէ ուզուած, նկատելով թէ, եթէ Պատուիրակները չընդունուէին Ընտրողական ժողովոյն, ինչպէս տեղի կար վախնալու, յայնժամ Թուրքիոյ Հայք բնաւ ներկայացուցիչ չէին ունենար այդ ժողովոյ մէջ. մինչ, զՄակար Սրբազան Պատուիրակ կարգելով, ապահով է թէ, Թուրքիոյ Հայոց ձայնն ո՛ և է կերպիւ լսելի պիտի լինի վերջնական ընտրութեան պահուն։ Պատուիրակ չղրկել յարմարագոյն դատողները նկատած են նաև թէ, եթէ մեր Պատուիրակք ժողովոյն մէջ մտնէին իսկ, ներկայացնելու քուէներ չունէին, այլ միայն ցանկ մը. որովհետեւ Ազգ. Ժողովն այս տարի նոր ընտրութիւն չկատարեց, և թէպէտ Խրիմեան, Մելքիսեդեկեան և Այվազեան Սրբազանք են մեր երեք ընտրելիք, բայց Ժողովը միաձայնութեամբ այսպէս որոշած է, առանց իւրաքանչիւրին ընտրական արժէք մը տալու նոր քուէարկութեամբ մը։ Ապաքէն, տեսնուեցաւ անցեալ տարի թէ մեր քուէներու թիւը չէր որ ի հաշիւ կ'առնուէր, այլ միայն մեր ցանկ։ Մինչ մէն մի Պատուիրակ որ կը ներկայանայ Ընտրողական ժողովոյն, պարտի ներկայացուցիչ լինել քուէի մը կամ քուէներու, երբ Կ. Պոլսոյ երկու Պատուիրակք կոչուէին քուէ տալ, չպիտի կրնային Թուրքիոյ համայն Վիճակաց կողմէ քուէ տալ. և մեզ համար անընդունելի էր բոլորովին որ նոքա մէկ մէկ քուէ միայն տալով շատանային։

Որչափ կրցած ենք իմանալ, սոյնք են երկու գլխաւոր առարկութիւններն, որովք պատշաճագոյն համարուած է՝ մեր երից ընտրելեաց ցանկը Մակար Սրբազանի հաղորդելով շատանալ։ Այլ մեք կը կարծենք թէ, այս առարկութեանց հակառակ, Ազգին և Եկեղեցւոյն շահուց առաւել օգտակար կը լինէր՝ եթէ լիազօր Պատուիրակներ ղրկուէին Կ. Պոլսէ։ Ստուգիւ, անախորժ բան մը կը լինէր եթէ մեր Պատուիրակք չընդունուէին Ընտրողական ժողովոյն մէջ, բայց այս բաւ չէ թէ Թուրքիոյ Հայոց իրաւունքները նուազ կը ներկայացուէին այդ ժողովոյ մէջ. զի մեր պատուիրակք կարող էին յայնժամ գրով հաղորդել Ժողովոյ Նախագահին ինչ որ Ազգ. Ժողովն իւր պաշտօնագրով Մակար Սրբազանին պիտի հաղորդէ. և Թուրքիոյ Հայոց Պատուիրակաց գիրը նոյնչափ իրաւամբ կը կարդացուէր և կը ներգործէր ժողովականաց վրայ, որչափ իրաւամբ կը յուսանք թէ պիտի կարդացուին և ժողովականաց վրայ պիտի ներգործեն առ Մակար Սրբազան ուղղելի պաշտօնագիրք։

Այն առարկութեան գալով թէ, մեր Պատուիրակք քուէներու ներկայացուցիչ չպիտի լինէին, մինչ Մակար Սրբազան, որ Թուրքիոյ Հայոց լիազօր Պատուիրակ կարգուած է, պիտի լինի՞ քուէներու ներկայացուցիչ։ Ինչպէս նա պաշտօն պիտի ունենայ ցանկ մը միայն մատուցանելու, նոյն պաշտօնը կարող էին կատարել նաև մեր Պատուիրակք ոչ ինչ նուազ յաջողութեամբ և անշուշտ առաւելագոյն ազդեցութեամբ։

Բայց մեք փափաքելի կը համարինք որ մին եկեղեցական և միւսն աշխարհական Պատուիրակներ ղրկուին այս ընտրութեան առթիւ, ի նկատ ունենալով Պատուիրակութեան ուղղակի օգուտներէն զատ նաեւ անուղղակի օգուտներն, որք շատ մեծ կը թուին մեզ։ Նախ, յայտնի է թէ Թուրքիոյ Հայոց մասնակցութեան ձեւոյն և իրաւանց ու բաղձանաց մասին այս Պատուիրակաց հաղորդելիք տեղեկութիւններն ու ծանօթութիւնները շատ աւելի տպաւորութիւն կրնան ընել՝ իբրեւ պաշտօնական անձերու կողմէ հաղորդուած, քան ո և է կէս-պաշտօնական, կամ անպաշտօն ներկայացուցչի կամ Պատրիարքարանի պաշտօնատարի կողմէ հաղորդելի տեղեկութիւններ։

Երկրորդ, թէեւ թղթակիցներ և ուղեւորներ մերթ ընդ մերթ կը տեղեկագրեն մեզ Էջմիածնայ Աթոռին, Սինոդին, Պոլոժենիոյ կիրառութեան վրայ մասնակի ծանօթութիւններ, այլ յայտնի է թէ Թուրքիոյ Հայք այս ամեն կենսական նիւթոց վրայ վաւերական աղբիւրէ մը տեղեկութիւն չեն ունեցած բաւական երկար ժամանակէ հետէ։ Արդ, Կաթողիկոսական ընտրութեան առթիւ ղրկուած ձեռնհաս Պատուիրակութիւն մը շատ ի դէպ կրնայ լինել՝ տեղւոյն վրայ ուսումնասիրելով այս ամեն նիւթեր, գաղափարներ փոխանակելով, և փոխադարձաբար լուսաւորելով երկու կողմի գործող մարմինները։ Մեր ընտրութեան իրաւունքն յանձնելով Մակար Սրբազանի չէինք շահեր բան մը զոր պիտի կորուսանէինք եթէ Պատուիրակներ ղրկէինք. բայց ո՞վ կրնայ ժխտել թէ, Պատուիրակներ ղրկելով, կրնայինք ձեռք բերել այնպիսի արդիւնքներ զորս բնաւ իրաւունք չունինք ակնկալելու Կեսարիոյ Առաջնորդին Պատուիրակութենէն։

Մեր փափաքն եղած է և է՝ համբաշխութեան կապ հաստատուած տեսնել Թուրքիոյ ու Ռուսիոյ Հայոց միջեւ, ի մասին եկեղեցական նիւթոց, և քանզի կը կարծենք թէ Կաթողիկոսական ընտրութեան առթիւ Պատուիրակութեան մը առաքումը զօրաւորագոյն միջոցը կ'ընծայէ այդպիսի կապ մը իրապէս հաստատելու, այս անգամ եւս, ինչպէս անցեալ տարի, մեր կարծիքն եղած է Պատուիրակներ ղրկել յէջմիածին, ինչպէս 1866ին։ Որչափ կրցած ենք իմանալ, ինչ որ առարկուած է Ատենապետաց Դիւանին մէջ՝ չէր զօրեր հերքելու այս տեսութիւն։ Ազգային Ժողովն ինք եւս իւր ստուար մեծամասնութեամբ նպաստաւոր կը թըւէր Պատուիրակութեան մը առաքման։ Վերջին նիստն այն տպաւորութիւնը թողած էր ունկնդրաց վրայ թէ, Ազգային Ժողովն անպատճառ Պատուիրակութիւն մը պիտի ղրկէր, այնչափ որոշ և վճռական էին ի նպաստ այս գաղափարի մէջ բերուած նկատողութիւնք։ Յայտնի է արդ թէ մեր առջեւ ունինք Ատենապետաց Դիւան մը, որոյ մեծամասնութեան կարծիքը չի կրնար նկատուիլ իբրեւ Ազգ. Ժողովոյ մեծամասնութեան կարծիքը։ Կ'երեւի թէ ինչ ինչ ակումբներու մէջ մասնաւոր փափաք մը կայ զգուշանալու «ցոյց» երէ, և թէ այս չափազանց խոհեմութեան զոհուած են բոլոր այն ուղղակի և անուղղակի օգուտք, զորս կը կարծենք թէ Թուրքիոյ Հայք իրաւունք ունէին ակնկալելու պաշտօնական Պատուիրակութենէ մը։

Ատենապետաց Դիւանին որոշումն, իւր արդի վիճակի մէջ, և նոր տպագրութեան մը սպասելով, նորութիւն մ'է ինքնին, այնու զի ո՛չ 1866ի օրինակին կը հետեւի, ո՛չ ալ 1884ի։ 1866ի օրինակին չի հետեւիր, քանի որ լիազօր Պատուիրակութիւն մը չի ղրկեր ընտրութեան մասնակցելու։ 1884ի օրինակին ալ չի հետեւիր, այսինքն՝ ռուսական թղթատարութեան և Մակար Սրբազանին միայն չի յանձներ մեր իրաւանց պաշտպանութիւնը։ Կը պահէ զՄակար Սրբազան, բայց կը ջնջէ ռուսական թղթատարութիւնը. նորա տեղ կը դնէ նորամուտ տարր մը, անլուր անուն մը, ցարդ մթան մէջ մնացած Գործակալ մը, որ սակայն իբրեւ շատ լուսաւոր գաղափար մը ծագած է Ատենապետաց Դիւանին անդամոց ոմանց մտքին մէջ։ «Արեւը չծագած ինչե՞ր չեն կրնար ծագիլ»։ «Գիշերներն ի՜նչպիսի խորհուրդներ չեն կրնար ծնիլ»։ Շաբաթներն ալ ի՜նչ նոր և ճարտարահնար գիւտեր չեն կրնար բերել մեր Դիւանաց և ժողովոց մէջ։ Գիւտ մ'է, ո՛չ աւելի ո՛չ պակաս, «Պատրիարքարանի կէս-պաշտօնական ներկայացուցչի», կամ «սուրհանդակ-պաշտօնատարի» գաղափարն ալ։ Ընթերցողք լաւ ուշադիր պարտին լինել. Մակար Սրբազան պիտի լինի մեր «Պաշտօնական» Ներկայացուցիչ։ Պատրիարքարանի կողմէ ղրկուած ո՛ եւ է ազգային մ'ալ պիտի լինի Կաթողիկոսական Տեղակալին թերին, զի թերի են մեր ամեն խորհուրդք, իբրեւ մարդկայինք, և նա՛ ալ պիտի լինի մեր «Կէս-Պաշտօնական» Ներկայացուցիչ։ Եւ այս կիսովին ու ամբողջական ներկայացուցման շնորհիւ, ինչպէս կ'երեւի, Թուրքիոյ Հայք ո՛չ միայն ամբողջապէս ներկայացեալ պիտի լինին, այլ կիսովին ալ պիտի աւելնայ։ Եւ հիմա, ո՞վ կը յանդգնի ըսել թէ Թուրքիոյ Հայք **պէտք եղածէն աւելի** (կիսովին աւելի) ներկայացեալ չպիտի լինին Կաթողիկոսական առաջիկայ ընտրութեան մէջ, որ տեղի պիտի ունենայ յամի Տեառն 1885, ապրիլ 15ին, ըստ Հին Տօմարի։

Լրջօրէն խօսելով, խնդիր մ'է թէ, Մակար Սրբազան իւր Պատուիրակութեան պաշտօնն անցեալ տարի կատարե՞ց այնպէս, որպէս զի իրաւունք ունենայինք կամ պարտաւոր լինէինք այս տարի ևս Ն. Սրբազնութեան յանձնելու զայս պաշտօն։ Ճշմարիտ, Մակար Սրբազան գնահատելի ծառայութիւն մը մատոյց անցեալ տարի, ամեն թեկնածութենէ հրաժարելով, Թուրքիոյ Հայոց իրաւունքներն յարգելու պէտքը փաստաբանելով և մեր առաջին ընտրելւոյ՝ Ներսէս Սրբազանի՝ ընտրութեան ոյժ տալով։ Բայց ապահով չենք թէ այս անգամ ևս պիտի ընդունի առաջարկուած պաշտօնը։ Յէջմիածին Ն. Սրբազնութիւն փոյթ չունեցաւ բացատրելու Ազգ. Ժողովոյն 1884 տարւոյ ընտրական բարեփոխեալ դրութիւնն, և հաշուեց ինքզինք պարզապէս թարգման կարծեաց Թուրքիոյ Հայոց։ Վերջապէս, Մակար Սրբազան տող մը տեղեկութիւն չհաղորդեց Կ. Պոլսոյ Պատրիարքին կամ Ազգ. Ժողովոյն, անոնց կողմէ իրեն յանձնուած պաշտօնին կատարման վրայ։ Ուստի, մինչ կը կարծենք թէ մեր կողմէ Պատուիրակաց առաքումն ամեն նկատմամբ օգտակար պիտի լինէր, միւս կողմէ շատ կը տարակուսինք թէ, վերստին Պատուիրակ անուանելով զՄակար Սրբազան, Ատենապետաց Դիւանի դիպուածական մեծամասնութիւն մը տուած չպիտի լինի Ազգին և Եկեղեցւոյն շահուց ամենէն աւելի նպաստաւոր որոշումը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՏՈՒՐՔՋԱՆԳԱԳԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՔ. Անգլիոյ և Ռուսիոյ պատերազմական պատրաստութիւններն, և միւս կողմէ դիւանագիտական բանակցութիւնները. Ֆրանսացւոց կրկնակի պարտութիւնք ի Թօնքին, և Եգիպտոսի ելեւմտից վերակազմութեան առթիւ Պ. Կլատստոնի Նախարարութեան դէմ առաջարկուած պարսաւական նոր քուէին մերժումը՝ կը կազմեն օրուան երեք գլխաւոր խնդիրներն, ի բաց առեալ չորրորդ մը, որոյ վրայ խօսիլ բաւական ժամանակէ ի վեր արգիլուած է մեզ, և որ այս օրերս ոչինչ նուազ շահագրգռական կացութեան մը մէջ կը գտնուի վերստին։ — Եթէ Ֆրանսացիք անյաջող կ'ելնեն թերակիրթ զօրքերու դիմաց, Անգլիացիք ցարդ, 10,000 զօրաց նոր բանակով մը, յաջողագո՞յն չհանդիսացան նմանապէս կէս-քաղաքակիրթ թշնամւոյ մը դիմաց։

Թէեւ չի կարծուիր թէ Անգլիա և Ռուսիա ի վերջոյ պատերազմին, բայց դիտելի է թէ, ամեն օր և ամեն շաբաթ որ կ'անցնին առանց վերջնական համաձայնութիւն մը բերելու, կամ գէթ վերջնական համաձայնութեան մը յոյսերը զօրացնելու, կ'աւելցնեն խզման մը հաւանականութիւններն, և այս խզման ի նախատեսութիւն, թէ՛ Ռուսիա և թէ՛ Լոնտոնի ու թէ՛ Կալկաթայի կառավարութիւնք մեծ փութով կը պատրաստուին։ Ըստ վերջին լրոյ ի Պագու, Կասպից ծովու եզերաց վրայ, Ռուսիա կը համախմբէ 50,000 զօրք։ Լորտ Տըֆըրին կը պատրաստէ ճշդիւ 50,000 զօրք սահմանաց վրայ, և Լոնտոնի կառավարութիւնը կը սպառազինէ զրահաւոր և թորփիլաւոր նաւատորմը։

* * *

Չինաստանի հետ պատերազմական գործողութեանց երկարումն Չինացւոց ժամանակ տուաւ զօրանալու, կրթուելու, կրակի վարժուելու, և այժմ «Երկնային Կայսրութեան զաւակներն» առաջուընէ շատ աւելի հաստատութեամբ և ազդուութեամբ դէմ կը դնեն ֆրանսական զօրաբաժնից յառաջխաղացութեան։ Ֆրանսացիք ձեռնարկած էին մաքրել զԹօնքին ի ներկայութենէ չինացի զօրաց։ Պահ մը յաջողեցան. բայց նոր օգնութիւններ ստանալով, Չինացիք վերջին ճակատամարտներու մէջ գէթ երկու անգամ զգալի կերպիւ յաղթեցին Ֆրանսացւոց, ինչպէս կը խոստովանին ֆրանսացի հրամանատարներն իրենք։ Անցեալները Լանկ-Սոնի բերդաքաղաքին գրաւումն ի Ֆրանսացւոց հռչակուած էր իբրեւ նշան վերջնական յաղթանակի ֆրանսական զինուց։ Հետեւապէս, երբ Չինացիք կը յաջողին, սաստիկ ճակատամարտէ մը յետոյ, Ֆրանսացիները վանել Լանկ-Սոնէ և վիրաւորել նոյն առթիւ ֆրանսացի հրամանատարը, պէտք է հետեւցնել թէ Չինացիք շատ արհամարհելի թշնամիներ չեն։

Անշուշտ Բարիզի կառավարութիւնը նոր զօրք պիտի ղրկէ Թօնքին, և Լանկ Սոնի ձախողուածին վրէժը պիտի լուծէ։ Բայց այս մասնակի յաջողութեամբ Բեքինի կառավարութիւնը պիտի քաջալերուի, և պատերազմն յամառութեամբ շարունակել յանձնարարող կուսակցութիւնը պիտի զօրանայ Չինաստանի մայրաքաղաքին մէջ։ Նաեւ, Ֆրանսական զօրաց անպարտելիութեան գաղափարը պիտի անհետի Չինացւոց մտքէն, որք, երբ առիթը ներկայանայ, չպիտի դժկամակին զինուց բախտը փորձել վերստին։

* * *

Եգիպտոսի ելմտական վերակազմութեան ծրագիրն երէկ հրատարակեցինք։ Մաս մը Անգլիացիք կ'ուզէին որ Պ. Կլատստոնի կառավարութիւնն ինքնագլուխ որոշէր զոր ինչ հարկ էր ընել յԵգիպտոս։ «Միջազգային հսկողութիւն», մանաւանդ, բնաւ չէին ուզեր տեսնել վերստին Նեղոսի ափանց վրայ։ Պ. Կլատստոնի Նախարարութիւնը գործեց աւելի խոհեմութեամբ։ Երեսփ. Ժողովոյ վերջին նիստերուն մէջ խնդիր ծագեցաւ թէ Եգիպտոսի նկատմամբ Տէրութեանց միջեւ կնքեալ «ելմտական պայմանագիրը» կը պարունակէ՞ր տրամադրութիւն մը՝ միջազգային հսկողութեան կամ միջամտութեան գաղափարն յատկապէս ի բաց վանող։ Նախարարութիւնը բնականապէս պատասխանեց թէ այդպիսի պայմանագրոյ մը մէջ չի կար և չէր կրնար լինել այդպիսի տրամադրութիւն մը։ Ասոր վրայ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնն, Օսմ. Պանքայի Նախագահին բերնով, տեսակ մը պարսաւական նոր առաջարկ մը ներկայեց Նախարարութեան դէմ, որոյ քուէարկութեամբ պիտի պարսաւուէին Նախարարութեան եգիպտական աշխարհավարութեան թէ՛ քաղաքական և թէ՛ ելմտական մասերը միանգամայն։ Պ. Պրուսի առաջարկին անմիջական նպատակն էր մերժել ելմտական նախարարութեան առաջարկն, որ Եգիպտոսի նոր փոխառութեան համար Անգլիոյ երաշխաւորութիւնը կը խնդրէր, ըստ օրինակի միւս մեծ տէրութեանց։ Վիճաբանութիւնք սաստիկ և երկար եղած պէտք է լինին։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը կը յուսար թէ գէթ այս անգամ Պ. Կլատստոնի Նախարարութիւնը փոքրամասնութեան մէջ պիտի մնար, զի միջազգային հսկողութիւնը կամ միջամտութիւնն ի բաց վանել չյաջողելով, կ'ըսուէր թէ Նախարարութիւնն անկարողութեան վերջին և վճռական փորձ մը տուած էր յԵգիպտոս։ Բայց Պ. Կլատստոն բաղդաւոր եղած է այս անգամ ալ. զի 47 քուէի մեծամասնութիւն մը Նախարա-

---

—= 36 =—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ԿՐԱՆԹ ՆԱՒԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՔՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԷ.

ԲԱՄԲԱՅՔ

Գուանակի կամ մախեալ մորթեր հագած էին, և քանի տող երկայն նիզակի հետ դանակներ, պարսեր, պոլայներ և լազոներ կը կրէին։ Ձիավարելու աջողակութիւննին կը ցուցնէր թէ ճարտար հեծեալներ էին։

Հարիւր քայլ մնալով կանգ առին և կ'երեւէր թէ կը խորհրդակցէին պոռչտելով և շարժելով։ Կլէնարվան յառաջացաւ դէպ անոնց։ Բայց հազիւ երկու ձողաչափ գնացած էր, խմբակն յանկարծ ետ դարձաւ և անհաւատալի արագութեամբ փախաւ աներեւոյթ եղաւ։ Ուղեւորաց պարտասեալ ձիերուն անհնարին էր հասնիլ անոնց ետեւէն։

—Վատե՜րը, գոչեց Բականէլ։

—Պարկեշտ մարդիկ այդպէս չեն փախչիր, ըսաւ Մաք Նապս։

—Ո՞յք են այդ հնդիկներ, հարցուց Բականէլ Թալքավին։

—Կաուչոյ են, պատասխանեց Բաթակոնը։

—Կաուչո՛յ, կրկնեց Բականէլ իւր ընկերաց դառնալով։ Ուրեմն այնչափ պատրաստութիւններ ընելու պէտք չունէինք։ Վախնալու մարդիկ չեն։

—Ինչո՞ւ համար, հարցուց հազարապետը։

—Վասն զի կաուչոյներն անվնաս գեղացիներ են։

—Կը կարծէ՞ք, Բականէ՛լ։

—Անշուշտ մեզ աւազակ կարծելով փախան։

—Կը կարծեմ մանաւանդ թէ չհամարձակեցան յարձակիլ մեր վրայ, պատասխանեց Կլէնարվան սաստիկ դժգոհելով որ չկրցաւ հաղորդակցիլ այդ բնիկներու հետ, ինչ և լինէին։

—Ես ալ այդպէս կը կարծեմ, ըսաւ հազարապետն, և եթէ չեմ սխալիր, կաուչոյներն՝ անվնաս չլինելէ զատ՝ ընդհակառակն համարձակ և ահաւոր աւազակներ են։

—Ո՛հ անդր, գոչեց Բականէլ։

Եւ սկսաւ ջերմութեամբ վիճաբանիլ այս ցեղաբանական խնդրոյ վրայ, այնչափ ջերմութեամբ որ յաջողեցաւ շարժել հազարապետին սիրտն, և սա պատասխանն ստացաւ, որ Մաք Նապսի վիճաբանութեանց մէջ անսովոր բան էր։

—Կը կարծեմ թէ սխալ էք, Բականէ՛լ։

—Սխա՛լ, գոչեց գիտունն։

—Այո՛։ Նոյն իսկ Թալքավ ալ աւազակներու տեղ դրաւ այդ հնդիկներ, և անշուշտ Թալքավ քաջ կը ճանչէ։

—Թալքավ սխալեցաւ այս անգամ, պատասխանեց Բականէլ քիչ մը դառնութեամբ։ Կաուչոյներն երկրագործ են, հովիւ են և ոչ այլ ինչ։ Ես ինքս գրած եմ զայս՝ Բամբայից բնիկներուն վրայ հրատարակած մէկ տետրակիս մէջ, որ բաւական ուշադրութիւն գրաւած է։

—Լա՛ւ, բայց սխալեր էք, պարոն Բականէլ։

—Ե՞ս սխալեր եմ, պարո՛ն Մաք Նապս։

—Մտացրաւութեամբ, եթէ կ'ուզէք, պատասխանեց հազարապետը պնդելով, և կրնաք վրիպակաց ցանկ մը դնել երկրորդ տպագրութեան մէջ։

Բականէլ, իւր աշխարհագրական հմտութեանց այսպէս վիճաբանուիլն և մինչեւ իսկ ծաղրիլը տեսնելով ի խոր խոցեցաւ և գոչեց բարկութեամբ.

—Գիտցէ՛ք, պարո՛ն, թէ իմ գրքերս այդ տեսակ վրիպակաց ցանկի պէտք չունին։

—Այո՛, ունին, գո՛նէ այս առթիւ, պատասխանեց Մաք Նապս, նոյնպէս յամառելով։

—Պարո՛ն, հակառակասիրութիւն մը կը տեսնեմ այսօր ձեր վրայ, ըսաւ Բականէլ։

—Ես ալ դառնութիւն մը կը տեսնեմ ձեր վրայ, պատասխանեց հազարապետը։

Վիճաբանութիւնն, ինչպէս կը տեսնուի, անակնկալ ծանրութիւն մը կ'առնէր, և ա՛յնպիսի նիւթոյ մը վրայ, որ չէր արժեր անշուշտ։ Կլէնարվան միջամտել պատշաճ դատեց։

—Ճշմարիտ է որ, ըսաւ, մի կողմէ հակառակասիրութիւն կայ, միւս կողմէ դառնութիւն, և այս բան կը զարմացնէ զիս ձեր երկուքէն կողմէ։

Բաթակոնն, առանց վիճաբանութեան նիւթն հասկնալու, դիւրաւ գուշակեր էր թէ երկու բարեկամք բանակռուի բռնուած էին։ Ժպտեցաւ և ըսաւ հանդարտօրէն.

—Հիւսիսային հովն է։

—Հիւսիսային հո՞վը, գոչեց Բականէլ։ Ի՞նչ գործ ունի հիւսիսային հովն այս բանի մէջ։

—Է՛հ, ճշմարիտ է, պատասխանեց Կլէնարվան, հիւսիսային հովն է պատճառ ձեր այդ նեղսրտութեան։ Ես լսած եմ թէ մանաւորապէս ջղային դրութիւնը կը գրգռէ Հարաւային Ամերիկայի մէջ։

—Կ'երդնում որ իրաւունք ունիք, Էտուա՛րտ, ըսաւ հազարապետն և քրքիջ մ'արձակեց։

Բայց Բականէլ, սաստիկ գրգռեալ, չուզեց ետ կենալ վիճաբանութենէ, և Կլէնարվանի վրայ ընկաւ, որոյ միջամտութիւնը չափազանց անպատեհ երեւցաւ իրեն։

—Ա՛, Միլո՛րտ, ըսաւ, սաստիկ գրգռեա՞լ է ջղային դրութիւնս։

—Այո՛, Բականէլ, հիւսիսային հովն է պատճառ։ Այդ հով շատ ոճիրներ գործել կուտայ Բամբայի մէջ, ինչպէս Թրամոնթանն (բեւեռային հով) Հռոմի դաշտին մէջ։

—Ոճիրնե՜ր, ըսաւ գիտունն։ Միթէ ես ոճիր գործել ուզող մարդու դէ՞մք ունիմ։

—Այդ ըսել չեմ ուզեր։

—Ըսէք շուտով թէ ձեզ սպաննե՛լ կ'ուզեմ։

—Է՛հ, պատասխանեց Կլէնարվան, որ չէր կրնար իւր ծիծաղը զսպել, կը վախնամ որ կ'ընէք։ Բարեբաղդաբար, հիւսիսային հովը մէկ օրէն աւելի չտեւեր։

Ամեն ոք ձայնակցեցաւ Կլէնարվանի այս պատասխանին։ Յայնժամ Բականէլ ձին մտրակելով գնաց փարատել զիւր գրգռութիւն։ Քառորդ ժամ յետոյ բան մը չէր մնացած։

Ահա այսպէս պահ մը մրրկեցաւ գիտունին քաղցր բնաւորութիւնը. բայց, ինչպէս որ յոյժ լաւ ըսեր էր Կլէնարվան, բոլորովին արտաքին պատճառի մը պէտք էր վերագրել զայդ տկարութիւն։

Իրիկուան ժամ ութին, Թալքավ, ձին յառաջ քշելով՝ բաղձացեալ լճին սեպացեալ ափունքը ցոյց տուաւ ի հեռուստ։ Քառորդ ժամ յետոյ ջոկատը Սալինայի եզրն հասաւ։ Բայց ծանր պատրանք մը կ'սպասէր անոնց։ Լիճը ցամքած էր։

ԳԼՈՒԽ ԺԸ.

Ի ԽՈՅԶ ՋՐԱՏԵՂԻՈՅ

Սալինա լիճը կ'աւարտէ այն լճակաց ծիրըն, որ Վէնթանա և Կուամինի լերանց ստորոտներուն հետ կապուած է։ Բազմաթիւ կարաւանք կուգային ժամանակաւ Պուէնոս-Այրէսէն աղ առնելու համար, վասն զի նորա ջուրերը նշանաւոր քանակութեամբ սոտայի քլորատ կը պարունակէին։ Բայց այժմ լճին ջուրն, տօթուն բոցատապ ջերմութենէն ծծուելով, պարունակած բոլոր աղն յատակը թողած էր, այնպէս որ լիճը մեծատարած պղպղաջուն հայելւոյ մը կերպարանք առած էր։

Երբոր Թալքավ Սալինա լճին մօտ ըմպելու ջուր գտնուիլը կը ծանուցանէր, այն անուշ ջուրի վտակներն հասկցնել կ'ուզէր, որք այլ և այլ կողմերէ կուգան անոր մէջ կը հոսին։ Բայց այդ օժանդակներուն ամենն ալ ցամքած էին։ Արեւն ամենն ալ քամած էր։ Այս բան սարսափահար ըրաւ ջոկատն՝ երբոր լճին եզրն հասաւ պապակեալ։ Հարկ էր ճար մը խորհիլ։ Տիկերուն մէջ պահուած քիչ մը ջուրը կէս մը հոտեր էր, և չէր կրնար ծարաւ մարել։ Պասուքն անագորուն կերպիւ զգալի եղած էր։ Նօթութիւն ու յոգնութիւն մէկ կողմ կը մնային այս ստիպողական պէտքին առջեւ։ Երկրին մէկ խորշը բնիկներէ տնկուած և ապա թողուած «Րուքա» (կաշիէ վրան) մ'ապաստան եղաւ պարտասեալ ուղեւորաց, որոց ձիանը՝ լճին կաւուտ ափանց վրայ տարածուած՝ դժկամակութեամբ կը ծամէին ջրային տունկերն և չոր եղէգները։

Երբոր ամենն ալ Րուքային մէջ մտան, Բականէլ Թալքավի կարծիքն հարցուց թէ ի՞նչ պէտք էր ընել։ Արագ խօսակցութիւն մը բացուեցաւ աշխարհագրին և հնդկին միջեւ։ Թալքավ հանդարտութեամբ կը խօսէր, իսկ Բականէլ երկու մարդու չափ կը շարժակէր։ Այս խօսակցութիւն, որոյ քանի մը բառերը կրցաւ ըմբռնել Կլէնարվան, քանի մը վայրկեան տեւեց, և Բաթակոնն իւր ձեռները խաչաձեւ կուրծքին վրայ դրած կեցաւ։

(Շարունակելի)

րութեան համար ճշմարիտ յաղթութիւն մը կրնար նկատուիլ այս խնդրոյ մէջ ։

Զատկի արձակուրդէն առաջ Անգլիոյ Խորհրդարանին որոշած վերջին խնդիրը պիտի լինի այս, եթէ վիճաբանութիւնն յետաձգուի Թագուհւոյն այն հրամանագրոյն վրայ, որով զինուց ներքեւ կոչուած են պահեստի զօրաբանակներն, ի նախատեսութիւն պատերազմին ընդ. Ռուսիոյ։ Բայց այս հրամանագիրն ալ դիւանական պարզ միջոցառնելի բան չի կրնար նկատուիլ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ · Լոնտոնի լրագիրք կը խօսին տեսակցութեան մը վրայ, զոր Լորտ Կրանվիլ անցեալ շաբթու մէջ ունեցած է Միւզիւրիւս փաշայի հետ, և կը յայտնեն զրոյց մը թէ այս տեսակցութեան պատճառ եղած է կարեւոր տեղեկութիւն մը, զոր Լոնտոնի կառավարութիւնն ստացեր է այն դաշնակցութեան առաջարկներուն վրայ, որք Ռուսիոյ կողմէ եղեր են Թուրքիոյ՝ ռուսաց-անգլիական պատերազմի մը պատասխանատուութեան առթիւ ։

* *

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ · Կուատէմալայի Նախագահ Պարիոս զօրավարը, «Դիկտատորը», Սան-Սալվատորի վրայ կը քալէ 15 հազար զօրքով ։ Տոքտ. Զալտիվար, Նախագահ Սան-Սալվատորի, Կուատէմալայի սահմանագլխին վրայ նոյն կը սպասէ 10,000 զօրքով ։ Բոսդա Ռիքայի կառավարութիւնը 650 զօրք կը ղրկէ Նիքարակուա, ուր պիտի միանան Նիքարակուայի զօրաց հետ, և միասին Սան-Սալվատոր պիտի երթան, Տոքտ. Զալտիվարի հետ միաբանութեամբ Կուատէմալայի յարձակման դիմադրելու համար ։

* *

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ · Թայմզ լրագրոյ Վիէննայի թղթակիցը կը հեռագրէ հետեւեալ տեղեկութիւնն, որ Նէօլօղոսի և Թօվէյի վերջին հրատարակութիւնները կը հաստատէ .

«Ռուսական Նօվօյէ լրագիրը կ'իմանայ Սոֆիայէ թէ շատ չանցած ընդհանուր ապստամբութիւն մը պիտի ծագի Մակեդոնիոյ մէջ ։ Ես նոյն տեղէ ստացած եմ նորագոյն լուրեր, որք կը ծանուցանեն թէ կասկածելի հրոսախմբեր կը համախմբին ի Պուլկարիա, Մակեդոնական սահմանագլխին մօտ · բայց իմ թղթակիցս կը յարէ թէ անկարգութեանց անմիջական երկիւղ չկայ, որովհետեւ Ռուսիա ճիշդ այս միջոցիս շահ ունի հանդարտութիւն պահպանելու Մակեդոնիոյ մէջ, քանի որ այլուր զբաղիլ պարտաւորուած է ։ Ռուսիա բաւական է որ հրաման մը ղրկէ, և Պուլկարական հրոսախումբք պիտի ցրուին անմիջապէս ։»

* *

Պ. ԿԻՐՍ · Թայմզի Վիէննայի թղթակիցը կը հեռագրէ մարտ 23ին · «Եւրոպական լրագիրք հրատարակեցին թէ, Ռուսիոյ Արտաքին գործոց Նախարար Պ. Կիրս, չկրնալով դիմադրել պատերազմասէր կուսակցութեան, որոշած է հրաժարիլ. բայց աստ պաշտօնական ակմբոց մէջ անհիմն կը նկատուի այդ լուր ։ Ըսուեցաւ նաև թէ Լօպանօֆ իշխանը պիտի յաջորդէ Պ. Կիրսի · բայց եթէ Պ. Կիրս քաղաքական պատճառներով հրաժարի, յաջորդը չի կրնար լինել Լօպանօֆ իշխանն, որ Պ. Կիրսի մտերմագոյն բարեկամը լինելէ զատ, ամեն քաղաքական խնդրոց մէջ կատարելապէս համամիտ է նմա ։ Եթէ Պ. Կիրս հրաժարի ոչ-քաղաքական պատճառներով, կը կարծուի թէ Լօպանօֆ իշխանը պիտի լինի նորա բնական յաջորդը · բայց լաւագոյն աղբիւրէ իմացած եմ թէ Պ. Կիրսի հրաժարումը մօտալուտ չէ ։

* *

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ · Կալկաթա, 26 մարտ · Փոխարքայ Լորտ Տըֆրինի և Հնդկաստանի բանակին ընդհանուր հրամանատարին միջեւ յԱլլահապատ տեղի ունեցած խորհրդակցութեանց վրայ, որոշուեցաւ 25,000 զօրք ղրկել Փօլանի կիրճն (Աֆղանստան), ընդ հրամանաւ Ռոպէրթս զօրավարին, մինչ 25,000 զօրաց ուրիշ բանակ մը յետոյ Բոլան Բինսիի կիրճէն պիտի մտնէ աֆղանեան հողը ։ 10,000 զօրաց պահեստի բանակ մը պիտի կազմուի և պիտի դրուի ընդ հրամանաւ Քոննօդի դքսին, երրորդ որդւոյն Թագուհւոյն ։ Անգլիայէն առաջին անգամուան համար բերել պիտի տրուի 15,000 զօրաց օգնական բանակ մը ։

* *

ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ ԵԳԻՊՏՈՍԻ · Կ'երեւի թէ, Եգիպտոսի ելեւմտից վերակազմութեան նկատմամբ Տէրութեանց միջեւ գոյացեալ համաձայնութեան վրայ, «Եգիպտոսի Պարտուց Սնտուկին եւրոպական Յանձնաժողովոյն» կողմէ Նուպար փաշայի կառավարութեան դէմ բացուած դատն ելք չպիտի ունենայ ։ Այս դատ, ինչպէս կը յիշուի, ծագում առած էր խտիվական հրամանագրէ մը, որով առ ժամանակ մի Եգիպտոսի վարչային ընթացիկ ծախուց կը յատկացուէին պարտուց գլխաւորին վճարման յատկացեալ հասոյթք ։ Թէեւ Տէրութիւնք այս օրերս ի Լոնտոն ստորագրուած «Եւմտական պայմանագրին» մէջ յատուկ յօդուած մը դրած են, յայտարարով թէ այս պայմանագրով չեն արտօներ ինչ որ խտիվական կառավարութիւնն ըրած է պարտուց գլխաւորին յատկացեալ գումարներու գործածման նկատմամբ, բայց «Եւմտական պայմանագրին» ստորագրութենէն յետոյ Աղեքսանդրիայէ կը ծանուցուի մարտ 25 թուով թէ, Միջազգային Վերաքննիչ Ատեանն «անսահման կերպիւ» յետաձգած է Նուպար փաշայի կառավարութեան դէմ ուղղեալ դատին շարունակութիւնը ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տիվրիկցի խումբ մը ազգայինք երէկ Պատրիարքարան երթալով, իրենց ազգային կալուածոց հրաժարել Հոգաբարձութեան ըմբոստ ընթացքին դէմ բողոք բարձին, յայտարարելով թէ իրենք համամիտ չեն Հոգաբարձութեան պահանջմանց, և թէ այս խնդրոյ մէջ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին միջամտութիւնն անգամ չեն ընդունիր, եթէ երբեք լինի, քանի որ Պատրիարքարանն ի վաղուց անտի իւր հովանաւորութեան ներքեւ առած է իրենց ազգային կալուածները ։

Տիվրիկցի ազգայինք իրենց այս յայտարարութիւնները պարունակող հանրագիր մ'ալ յանձնեցին Պատր. Տեղապահ Հօր՝ որ պիտի ներկայացնէ զայն վաղուան գումարելի Քաղաքական Ժողովին ։

Ադրիանուպոլսոյ առաջնորդական տեղապահ Տ. Մեսրոպ եպիսկոպոս և Պալըքեսիրի առաջնորդական տեղապահ Տ. Մովսէս Ծ. վարդապետ Կէօմիւրճեան անցեալ շաբթու ուղեւորեցան իրենց պաշտօնատեղին ։ Ազգ. պատրիարքարանէն այսօր կը յղուի նոցա պաշտօնին հաստատութեան կոնդակները, հանդերձ Բ. Դրան հրամանագրովք ։

Միացեալ ընկերութեանց Վասպուրականի և Տարօնոյ ընդհանուր տեսուչ Սարգսեան Մկրտիչ էֆէնտի ընդարձակ տեղեկագիր մը յղելով ընկերութեան Տնօրէն Ժողովոյն, խնդրած է որ մատուցանէ զայն Պատր. Տեղապահ Հօր ամենախորին ուշադրութեան ։

Այս տեղեկագրով Սարգսեան էֆէնտի կը նկարագրէ Սղերդի արաբախօս և քրդախօս ազգայնոց ողբալի կացութիւնն, օտար մարդորսորդ կրօնաւորաց ծաւալումն և նոցա ի գործ դրած մեքենայութիւններն, ևլն ։

Սոյն կարեւոր և ընդարձակ տեղեկագրին, ի մէջ այլոց՝ արդի Սղերդոյ Տեղապահ Նէֆրուզեան Յովհաննէս վարդապետի անբաւականութիւնը ցոյց տալէ յետոյ՝ ազդեցիկ առաջնորդի մը կարեւոր պէտքը կը յայտնէ և կը խնդրէ որ Պատրիարքարանն առանց յապաղելու այդ պաշտօնին յանձնէ Տ. Վահան վարդապետ Տէր Մինասեանի՝ իբրեւ ծանօթ այս՝ հեռաւոր գաւառաց ։

Կաթողիկոսական ընտրութեան թուականը պէտք է կարդացուի «ապրիլ 19» ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս որ արդէն ծանուցած էինք, Շուէտ Նորվեկիոյ Օսքար Բ. թագաւորին երկու որդիքը մայրաքաղաքս հասան երէկ առաւօտ ։ Շուէտի դեսպան Պ. տ'Էզրէնոֆ, առաջին թարգմանը, գործակատարն և քարտուղարք փութացած էին շոգենաւն երթալ, իրենց վեհափառին որդիքը դիմաւորելու ։

Իսկ կայսերական պալատէն զրկուած էին Նորին Վեհափառութեան Թիկնապահ Նուսրէթ փաշա, արարողապետ Մունիր փաշա, և Ահմէտ փաշա ։

Բայց որովհետեւ երէց իշխանն՝ Շարլ՝ քիչ մը տկարութիւն ունէր, արքայազունք ուղեւորք ուղղակի դեսպանատունն ելան, և այս պատճառաւ կայսերական պալատէն յատկապէս զրկուած կառքերը Թօբհանէէն պարապ ետ դարձան ։

Սպարապետ Օսման փաշա, արտաքին գործոց նախարար Ասիմ փաշա և բժշկապետ Մավրոյէնի փաշա դեսպանատուն երթալով, բարի գալուստ մաղթեցին Նոցին Բարձրութեան ։

Պապական Նուիրակ Տ. Ռոթէլլի երէկ դատական պաշտօնատունն երթալով, տեսակցեցաւ դատական և կրօնական գործոց Նախարարի տեղապահ Բիւտիկ փաշայի և խորհրդական Վահան էֆէնտիի հետ ։

Եգիպտոսի ելեւմտից վերակազմութեան համար կնքեալ պայմանագրութեան Բ. Դրան կողմէ ստորագրման առթիւ ծագած միջադէպ մը մինչեւ մէկ ամսէ ի վեր հետաքրքրութիւն յարոյց, կ'ըսէ Էքսբրէս ։ Բ. Դուռն սկզբամբ ընդունած էր եղած կարգադրութիւնն, ինչ ինչ վերապահութիւններով, և կը կարծուէր թէ Լոնտոնի Օսմ. դեսպանը պիտի ստորագրէր զայն ։ Արդարեւ անցեալ շաբթու հրատարակեալ Կապոյտ Տետրակը կ'ըսէր թէ այս մասին Միւզիւրիւս փաշայի արտօնութիւն շնորհող պաշտօնագիրք ճամբայ հանուած էին ։ Սակայն կ'երեւի թէ այս կէտին վրայ թիւրիմացութիւն մը պատահեր է, վասն զի որչափ ալ որ Բ. Դուռն առարկութիւն չէր հանած 9,000,000 ոսկւոյ փոխառութեան դէմ, զոր կ'երաշխաւորէին Եւրոպական տէրութիւնք, սակայն պայմանագրութիւնն ստորագրելու մտադիր չէր երբեք ։

Այս թիւրիմացութիւնն՝ որ տեղի ունեցեր է ի Լոնտոն, բանակցութեանց տեղի տուեր է անգլիական դահլիճին և Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան միջեւ, եւ այս բանակցութեան վախճանն եղաւ, ինչպէս յայտնի է, պայմանագրին ստորագրութիւնն ։ Նախարարաց արտասովոր նստի որոշման համաձայն, Բ. Դուռն ընդունեց պայմանագրութիւնն, յառաջագոյն յայտնուած վերապահութիւններով ։ Անգլիական դեսպանատան գործակատար Պ. Ուինտհէմ չարած օրն հեռագրեց զայս իւր կառավարութեան և միջադէպն այս կերպով փակուեցաւ ։

Էքսբրէս, սոյն տեղեկութիւններն հաղորդելով, կը յարէ թէ հարկ եղածէն աւելի մեծ կարեւորութիւն մը ընծայուեցաւ սոյն միջադէպին, որ ձեւական կէտի մը վրայ էր եւ ո՛չ թէ սկզբնական խնդիր մը կը յարուցանէր ։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ կայսերական պալատը գտնուելով, չկրցաւ Բ. Դուռն երթալ ։

Ըստ Նէօլօղոսի, Պուլղարաց Գեր. Էքզարքը դիտել տուեր է որ եթէ Սելանիկի երկու գիւղաքաղաքաց նորընտիր մետրապօլիտները Զատկի տօնէն առաջ Պերաթ չստանան, պիտի ստիպուին Սոֆիա երթալ ։

Անցեալ ուրբաթ օր Սելամլըքի արարողութենէն յետոյ, պապական Նուիրակ Տ. Ռոթէլլի՝ Եըլտըզի պալատը գնաց իւր շնորհակալութիւնները մատուցանելու համար առ Վեհ. Սուլթանն որ բարեհաճած էր Մէճիտիէի առաջին կարգի պատուանշանն ընծայել նմա ։

Կայսերական երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյ ընդունեց զՆ. Սրբազնութիւնն՝ որոյ շնորհակալութիւնները փութաց մատուցանել առ Սուլթանն ։ Ն. Վեհափառութիւնն այդ միջոցին սպարապետ Օսման փաշայի հետ Եըլտըզի պարտէզը գտնուելով, իւր բարեւները ղրկեց առ Տ. Ռոթէլլի, Ալի պէյի միջոցաւ, յայտնելով միանգամայն թէ մեծ ուրախութեամբ ընծայած էր զայդ պատուանշանն մի այնպիսի եկեղեցականի՝ որ ամեն կերպիւ արժանի էր այդմ՝ և թէ յոյժ գոհ էր Տ. Ռոթէլլիի այս այցելութենէն ։

Պէլկրատի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Մարգարեան էֆէնտի մայրաքաղաքս եկաւ երէկ արձակուրդով ։

Յունաց թագաւորը Ս. Փրկչի Խաչի մեծ ժապաւէնն ընծայեց Կ. Պոլսոյ աւստրիական դեսպան Պ. Քալիչէի ։

Թարիգ կ'ըսէ թէ անհիմն է բոլորովին Սթամպուլի այն տեղեկութիւնը թէ Հասան Ֆէհմի փաշա Աֆղանստանի խնդրոյն առթիւ Լոնտոն բանակցելու պաշտօն ստացեր է ։

Օսմ. դեսպանատան պաշտօնը կրնայ իբր վերջացած նկատուիլ և կ'ըսուի իսկ թէ Ն. Վսեմութիւնն այսօր վաղը ճամբայ կ'ելնէ Լոնտոնէն ։

Ինչպէս որ արդէն ծանուցած էնք, իտալական դեսպան Գորթի կոմսն այսօր Վառնայի շոգենաւով կը մեկնի մայրաքաղաքէս Հռոմ երթալու համար, ուր ժամանակ մը պիտի մնայ արձակուրդով ։

Վիէննայի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Վէլի Րիզա փաշա որ յատուկ պաշտօնով Պէրլին ուղեւորեցաւ, այս առթիւ պիտի խնդրէ Գերմանական կառավարութենէն որ քանի մը Գերմանացի սպայք եւս մտնեն Օսմանեան ծառայութեան մէջ ։

Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշա նախընթաց օրն այցելութիւն տալով Մազհար փաշայի, իւր ցաւակցութիւնն յայտնեց այն դառն կորստեան համար զոր Քաղաքապետ փաշան ըրաւ իւր որդւոյն կորստեամբ ։

Մազհար փաշա ինքն ալ հիւանդ է դարձեալ և փողոցաւ կը տառապի ։

Փիլիպէի Համանոսն լրագիրը կը գրէ թէ Կայսր. կառավարութիւնը վերջերս խիստ դիտողութիւններ ուղղեր է Ալեքսանդր իշխանին՝ այն յեղափոխական շարժմանց մասին որք կը տեսնուին ի Պուլղարիա, և պատասխան ընդունիր է թէ Պուլղար իշխանապետութիւնը բոլորովին անտեղեակ է այդ մասին ։ Այս անգոհացուցիչ պատասխանին վրայ, Բ. Դուռը շրջաբերական մ'ուղղեր է օտար տէրութեանց քով գտնուող իւր դեսպանաց, յանձնարարելով որ ձեռնարկներ ընեն որպէսզի Պուլղարիա դիւանագիտական ճամբով հարկադրուի աւելի ուղիղ ընթացք մը բռնել ։

Նոյն լրագիրը կը յարէ թէ այդ շրջաբերականաւ յանձնարարուած է միանգամայն օսմանեան դեսպանաց՝ Պէրլինի դաշնագիրն ստորագրող պետութեանց ուշադրութիւնն հրաւիրել այն շարժմանց վրայ որոց կեդրոն կը հանդիսանան Պուլղարիան և Արեւելեան Ռումէլին ։ Այս պաշտօնագրով, ի մէջ այլոց ըսուած է թէ՝ իրաց արդի վիճակին մէջ որ Թուրքիոյ բարեկարգութիւնն ու անդորրութիւնը խանգարելու կը միտի, Բ. Դուռը պարտք սեպած է ձեռք առնուլ այն ամեն միջոց զորս հարկ դատէ, վերոյիշեալ շարժմանց առաջքն առնելու համար ։

Մինթեֆիքի կառավարիչ Թայար փաշա չարած օրն իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ ։

Պրուսայի դատական քննիչ Համիտ պէյ կիրակի առաւօտ Կ. Պոլիս եկաւ և նոյն երեկոյին վերադարձաւ է ի Մուտանիա ։

Դատական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պաղտատի և Սուրիոյ դատական քննչաց տեղեկագրոց վրայ, դատական նախարարութիւնն հրամայեր է որ հարցաքննութեան ենթարկուին Խաֆայի Նախագահ ատենի նախագահ Մէհմէտ Սէլահ էֆէնտին, և Մինթեֆիքի դատարանի Նախագահ Հասան էֆէնտին ։

Յիշեալ պաշտօնատարք այլ և այլ ծանր յանցանօք ամբաստանեալ են ։

Թնդանօթարանի վերատեսուչ Ալի Սայիպ փաշա բոլորովին ապաքինած լինելով, կրցաւ մասնակցիլ նախընթաց օրը գումարեալ նախարարաց խորհրդոյն ։

Մալաթիոյ նորընտիր կառավարիչ Ահմէտ Րիւշտի փաշա յառաջիկայ շաբթու իւր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի ։

Ղալաթիոյ թերթ մը միջադէպ մը կը պատմէ որ կ'երեւի թէ բաւական վերի վայր յուզեր է մայրաքաղաքիս ռուսական դեսպանատունը ։ Դեսպանատունը վերջերս ճանչցած էր երիտասարդ մը որ կ'ըսէր թէ Բեդրսպուրկ հրատարակեալ ռուսական մեծ թերթի մը թղթակիցն է, և այդ թերթին մէջ այն տեսակ բաներ կը հրատարակէր որք ցոյց կու տային թէ թղթակիցը դեսպանատան պաշտօնէից ոմանց հետ յարաբերութիւն ունի ։ Պ. Նելիտոֆ նկատելով որ այս անզգուշապահութիւնք դեսպանատան պատւոյն արատ կը բերէին, դեսպանատան և հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեայներն ի ժողով գումարեց օր մը և իւր կասկածներն յայտնելով, հարկ եղած պատուէրը տուաւ, որպէս զի ոչ ոք այսուհետեւ այս տեսակ անզգուշապահութիւն մը գործէ ։ Այլ որքան մեծ եղաւ Պ. Նելիտոֆի զարմանքն, երբ քանի մ'օր յետոյ տեսաւ որ դեսպանատան մէջ գումարեալ ժողովն և իւր արտասանած խօսքերն, ամենքն ալ հեռագրաւ հաղորդուած էին Բեդրըսպուրկի այդ թերթին, միեւնոյն թղթակցին կողմէ ։

Ասոր վրայ, կը յարէ Ղալաթիոյ թերթը, Պ. Նելիտոֆ յանակնկալս ձերբակալել և բանտարկել տուաւ երիտասարդ թղթակիցն, սակայն տակաւին յայտնի չէ թէ ինչ միջոցներ ձեռք առած է դեսպանատան մարդոց անզգուշապահութիւնն արգիլելու համար ։

Մոնիթէօր Օրիանթալ՝ որ յառաջագոյն կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդած էր պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խանի նկատմամբ՝ թէ Ն. Վսեմութիւնն արտաքին գործոց նախարար պիտի լինի, ևն. ևն, այժմ կ'իմանայ թէ Մոհսին խան հրաման ստացած է մայրաքաղաքս վերադառնալ ի մօտոյ, վասն զի Վեհ. Սուլթանն հեռագրաւ յայտներ է առ Շահն թէ կը փափաքի վերստին զՆ. Վսեմութիւնն տեսնել իւր պաշտօնին վրայ, զոր երկար տարիներէ հետէ վարած է ի գոհունակութիւն երկուց տէրութեանց ։

Թէպէտեւ անցեալները տեղական լրագրաց միջոցաւ ծանուցուեցաւ թէ մայրաքաղաքիս գերմանական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Թրէսքօվ՝ Բէյրութի հիւպատոս անուանած է, բայց կ'իմանամք այժմ թէ այս անուանումն առժամեայ է եւ Պ. Թրէսքօվ Կ. Պոլիս պիտի վերադառնայ երեք ամսէն ։

Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Փախրի պէյի կրկին եւ կրկին դիտողութեանց վրայ, ռումանական կառավարութիւնը ճանչցեր է թէ զրկանք եղած է Տօպրուճայի իսլամ կալուածատիրաց և գլխաւորաբար Նուսրէթ փաշայի, ուստի և որոշեր է գոհացուցիչ կերպիւ կարգադրել անոնց խնդիրը ։

Փիլիպէէն կը գրեն թէ կուսակալ Կավրիէլ փաշա գաւառական ժողովոյ մշտական Յանձնաժողովոյն հաղորդեր է այն հրամանները զորս ստացաւ վերջերս Բ. Դրնէն, ի մասին Պուլղարիոյ հետ կնքեալ մաքսային դաշնագրոյն ինչպէս եւ Արեւելեան Ռումէլիի գաւառին մէջ կայս. կառավարութեան կողմէ մաքսային հսկողութեան մը հաստատման խնդրոյն ։

Պուլղար կառավարութիւնն հրաւիրեր է զԲ. Դուռն պատուիրակներ կարգել իւր կողմէ որք Պուլղարիոյ պատուիրակաց հետ համաձայնին միջազգային երկաթուղեաց միացման կէտին վրայ ։

Բէժիի դէտերն այս չարած օր Սամաթիոյ նաւամատոյցը մակոյկի մը մէջ 100 օխա փախցուած ծխախոտ գտան ։

Իզմիրի Յունաց մետրապոլիտ Տ. Պասիլիոս անդ հասնելուն, գաւառին կուսակալին կողմէ Արմենակ էֆէնտի բարի գալուստ մաղթեր է Ն. Գերապատուութեան, որ ինքն ալ փոխադարձ այցելութեան գնացեր է կուսակալ Նաշիտ փաշային և Իզմիրի կառավարիչ Բաղիր փաշային ։

Այս օրերս Պօլսոյ նաւահանգիստը մտնող անգլիական Հէնբէ շոգենաւուն նաւապետը՝ Բինդըր՝ կը պատմէ թէ մարտ 25ին, երբ շոգենաւը կը մեկնէր Բօլթիէն, իւր օգնականը՝ Ճէյմս Տիքս ծովը ինկեր է, խարիսխը վերցուած պահուն ։ Անմիջապէս կեցուցեր են շոգենաւն և չորս նաւաստիք նաւակ նստելով ծովուն այն կողմը փութացեր են ուր ալեաց վրայ կը տեսնուէր նաւապետին գլխարկն ։ Սակայն հակառակ բոլոր աշխատութեանց, անկարելի եղեր է խեղճ ընկղմեալն և ոչ իսկ դիակը գտնել, հետեւաբար շոգենաւն իւր ճամբան շարունակեր է դէպ ի Կ. Պոլիս ։ Ընկղմեալ նաւապետն 32 տարեկան անդամայր մ'էր ։

Վառնայի թղթաբեր շոգենաւն որ մինչեւ ցարդ եւրոպական ժամը 2ին կը մեկնէր Կ. Պոլսոյ նաւահանգստէն, յառաջիկայ չարած օրէն սկսեալ ժամը 3ին պիտի մեկնի ։

Եանեայի գաւառական թերթը կը ծանուցանէ թէ Լազօ Բաշօ անուն հռչակաւոր աւազակապետին երկու ընկերները ողջ բռնուեր են Կօրիձէի լերանց մէջ և Եանեա տարուեր են ուր պիտի դատուին ։

Ղալաթա-Սէրայի ոստիկանութիւնն երկու չարագործներ բռնեց որք տաս տարիէ ի վեր փախստական էին ։ Ասոնցմէ մին Եանի Մանկոսքի անունով ձերբակալուեցաւ Հէնոտէք փողոցը փոքրիկ տան մը մէջ, և միւսը՝ Թօփճի Բոնաէյի Տօլապ-Տէրէյին կողմը ։ Բերայի կառավարիչն անձամբ հսկեց այս ձերբակալմանց ։

Օտէսայէն մայրաքաղաքս եկաւ երէկ Կարնոյ ռուսական հիւպատոսարանի առաջին թարգման Պ. Պրէօպրաժէնսքի, որ քանի մ'օր աստ մնալէ յետոյ կ'ուղեւորի ի Կարին ։

Օսմանեան հանրային պարտուց վարչութեան դպիրներէն Րիզա էֆէնտի երէկ գիշեր այցելութենէ մը տուն վերադարձած ատեն, Շահզատէի մզկիթին քով կամարակապ փողոցին մէջ երկու հոգի վրան յարձակելով ժամացոյցն ու դրամը կողոպտելէ յետոյ, քանի մը տեղէ դաշոյնի ծանր հարուածներ տուին եւ փախան ։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

ԱՐԺԷԹՈՒՂԹՔ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

ԱԶԴ

Եւրոպական Թուրքիոյ Երկաթուղեաց Արժէթղթոց 94րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ պիտի կատարուի յառաջիկայ ապրիլ 1 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի, ճիշդ կէս օրին, Արքունի փողերանոցի մէջ, Օսմ. Կայս. Պանքային աջակցութեամբ ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտրա, 25 մարտ

Ալլահապատէն կը հեռագրեն թէ Հնդկաստանի փոխարքայ Լորտ Տըֆրին վաւերացուցած է հրամանագիր մը որոյ համեմատ 50,000 զօրք շարժուն վիճակի մէջ պիտի դրուին և պիտի համախմբուին Ստուարդ զօրավարին հրամանաց ներքեւ ։

Լոնտրա, 26 մարտ

Զինուորական պատրաստութիւնք մեծ փութաջանութեամբ յառաջ կը տարուին թէ՛ յԱնգլիա և թէ՛ ի Հնդկաստան ։

Թայմզ կը յայտարարէ թէ պատերազմն անխուսափելի է եթէ ռուսական զօրքերը չհեռանան իրենց գրաւած դիրքերէն ։

Լոնտրա, 27 մարտ

Տէյլի Նիւզ կ'ըսէ թէ պահեստի զօրքերն ի զէն կոչող արքայական հրամանագիրը մի միայն զգուշական միջոց մ'է, ձեռք առնուած՝ Թագուհւոյն յառաջիկայ ուղեւորութեան առթիւ ի Գերմանիա ։ Նախարարութիւնն ուզած է իւր ձեռաց մէջ ունենալ բոլոր հարկաւոր իշխանութիւններն՝ ո՛ և է պատասխանատուութեան տակ անպատրաստ չգտնուելու համար ։

Վիէննա, 27 մարտ

Բեդրըսպուրկէն կը գրեն Բօլիթիշէ Քօրէսբօնտենցի թէ Ռուսիոյ քաղաքական ակմբոց մէջ յոյժ կարելի կը նկատուի Զարին ուղեւորութիւնն ի Վիէննա, յառաջիկայ ամրան ։

Լոնտրա, 28 մարտ

Թայմզ կ'ըսէ թէ Ռուսիա 50,000 զօրք կը համախմբէ ի Պագու ։

Փարիզ, 30 մարտ, առ.

Նախարարաց խորհուրդն, երէկ երեկոյ նիստ ընելով, որոշեց անմիջապէս կարեւոր թուով օգնութիւն ղրկել ի Թոնքին ։ Խորհուրդն որոշեց նմանապէս երկու հարիւր միլիոն Ֆրանքի վարկ մը խնդրել այսօր Երեսփոխանական Ժողովէն ։

Հանոյէն մարտ 29 թուականաւ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսացիք առանց դժուարութեան պարպեր են զԼանկսոն և թէ զօրեղապէս կը գրաւեն զՇոնկսոն և Թանմայի ։

Նոյն հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ Նէկրիէ զօրավարին բուժումն յոյժ հաւանական է ։

ԱՆԿՈՒՄՆ Պ. ԺԻՒԼ ՖԷՐՐԻԻ

Փարիզ, 31 մարտ

Հանրապետութեան նախագահը Պ. Ֆրէյսինէի յանձնեց նոր նախարարութիւնը կազմելու հոգը ։

(Գործակալութիւնն հեռագիր ստացած չէ Պ. Ժիւլ Ֆէրրիի հրաժարման մասին ։

Լոնտրա, 30 մարտ

Երեսփոխանական ժողով. — Պ. Կլատսթօն, հարցման մը պատասխանելով, կ'ըսէ թէ Աֆղանստանի խնդրոյն վերաբերեալ անգլիական ծանուցագրին Ռուսիոյ տուած պատասխանն հաշտարար բնութիւն մ'ունի ։

ՏՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա . 19 մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ պանքայի)	110
3 » » » (վճռ.կին)	109 5/8
» Բարիզի » (պանքայի)	23
» » » (վճռ.կին)	23 07 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց.	(Միաց. D. Սէրի	18 11
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	18 12
Սերայի մէջ	»	18 14
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	18 21
Բարձրագոյն գին	»	18 21
Նուազագոյն »	»	18 19
Կէս օրին	»	18 19
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա. Սէրի Գ. Կ. Ա. Ո.	33 30
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ. » Գ. Կ. » »	19 20
» 1865) » 1869) » 1873)	C. » Գ. Կ. Օ. »	18 17

ԻՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	73 25
Այս առտու բացուեցաւ Գ. Կ.	74 5
Կէս օրին	74

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Գ. Կ.	Անգլ. Լր.	3 16
Քրէտի ժէնէրալ	» »	Օսմ. »	7 2
Պանք տը Գօնս.	» »	» »	5 20
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	» »	3 30
Թրամուէյ	» »	» »	277 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի		Ֆր.	45 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		»	65

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 7
Ռուս Իմբէրիալ	»	90 10
Բրիմից	»	51 15
Ռուպլի թղթադրամ	»	8 95
» արծաթ	»	89 20
Ֆիօրին	»	9 2
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107
Բեշլիկ	»	102 30
Հինգնոց	»	103
Մէթալլիք	»	99
Պղինձ	»	—
Թղթադրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 30 Մարտ, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	97 3/16
Օսմ. » Սէրի Տ. բացուեցաւ	16 1/2
» » » գոցուեցաւ	16 9/16
» » » Ա.	33 1/2
» » » Բ.	19
» » » Գ.	16 1/2
Փոխառութիւն 1877	83 3/4
Պանք Օթօման	13
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	92
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	66 3/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	86 3/4
Տայրա Սանիէ	64 1/2
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	84
Հունգարական պարտաթուղթ 1877	—
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	—

Վիէննա, 30 Մարտ, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	124 80
Օսմանեան երկաթուղի	22

Բարիզ, 30 Մարտ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 % բաց	107 30
» » 3 % բաց	76 65
Օսմանեան քօնսօլիտէ բացուեցաւ	16 80
» » գոցու. գ. կ.	16 77 1/2
Միացեալ պարտք Սէրի Բ.	19
» » Գ.	16 50
» » Դ.	— —
Օսմանեան երկաթուղի	43 75
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	578 75
Գրէտի Լիոնէ	517 50
» Ֆօնսիէ գ. կ. Բարձրացում	1307 50
Բաժնետոմս Լիոնի (գուբ. կոր.)	1242 50
Սուէզի ջրանցք	1990 50
Ռուսական 5 % 1877ի (գ. կ.)	97
Իտալական Ռանթ (գ. կ.)	95 37 1/2
Եգիպտական միացեալ գոց	337 50
Սպանիական (արտաքին) (գ. կ.)	60
Բրիօրիթէ Թիւրք	388 75
5 % Հելլենական (գ. կ.)	347 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 35

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Մարտ 30, ժ. 11, վ. 30

Ֆրանս. Ռանթ 4 1/2 %	108 20
» » 3 %	78 20
Օսմանեան »	17 5
Եգիպտական միացեալ	340
Ռանթ Իտալական	95 70

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ
ՔԱՂՈՒԱԾ

ԵԴԵՍԻԱ

Փետր. 24. — Գաւառիս Դատական ատեաններու վերջին ընտրութիւնք, որոց տեղեկագիրք Հալէպի նահանգային կառավարութեան յուղարկուած էին, հետեւեալ կերպիւ կուսակալական վաւերացումն ստացան .

Նախաքնն. Ատեան

Պէտիհ էֆ, Թուրք (Հարցաքննիչ)
Միքայէլ էֆ, Ասորի ։

Եղեռնական Ատեան

Կարապետ էֆ. Սաղաթճեան, Հայ (Հարցաքննիչ)

մէջ Ձէյթ պէյ, Թուրք ։

—Ժողովրդեան կրթական պիտոյից գործածելու նպատակաւ, կառավարութեան միջոցաւ «կրթական հասոյթից» գանձման խնդիրն համայնից ծանօթ է արդէն ։

Իբրեւ արդիւնք նոյն կարգի հասոյթից, մեր քաղաքի կառավարութեան մօտ դոյացեալ կրթական վարձի գումարն աննշան չէ ։

Աւելորդ չենք համարիր աստէն ծանուցանել թէ գաւառիս Գեր. Առաջնորդ սրբազանն, որոյմամբ տեղւոյս ազգ. պաշտօնական մարմնոց, թագրիր մ'ուղղեց քաղաքիս Վսեմ. Կառավարչին, որով կը խնդրէր յիշեալ կրթական հասոյթէն բաժին մը յատկացընել մեր ազգային վարժարանաց, որք նիւթական օգնութեանց կարօտ վիճակի մէջ են արդէն ։

Վսեմ. կառավարչի ուսումնասիրութենէն կը յուսանք որ լաւ ընդունելութիւն մը կը գտնէ նոյն մատուցեալ խնդիրն, եթէ սակայն բան մը վճարելու մասին արգելք չէ կամ սոյդ չէ անցեալները լրագրաց մէջ հրատարակեալ այն լուր թէ՝ Նեգր. կառավարութիւնն որոշած է գաւառաց մէջ հաւաքեալ կրթական տուրքերն, առանց տեղական պիտոյից գործածելու, առ այժմ փոխադրել ի Կ. Պոլիս ։

— Տեղւոյս Բողոքականութիւնն անցեալ շաբթու «Պաշտօնական Ազգ.» մը հրատարակեց, որով կը յայտարարէ թէ գաղղիական ախտիւ վարակեալ իրեն դիմողներուն ձրի դեղ ու դարման պիտի մատակարարէ ։

Ըստ մեզ, աւելի պատշաճաւոր կ'ըլլար եթէ քաղաքապետութիւնն ի բացակայութեան Հիւանդանոցի՝ գոնէ մասնաւոր սենեակ մը հաստատէր ուր դիմէին վարակեալ դժբաղդք, քան ուղղակի Բողոքականական պաշտօնատունը, ուր ոմանք լսելի լինելու ձեւակերպութիւններն իսկ չգիտեն, և բազումք անդամոր իսկ չեն համարձակիր քանի մը տեսակ պատճառներով ։

Թէև յիշեալ մարդկային սեռը պատուհասող այդ վտանգաւոր ախտ չէ յառաջդիմած, սակայն կառավարական սոյն որոշումն ո՛ր ձեւի տակ և լինի, գոհացուցիչ նախազգուշութիւն մ'է և աղոր բանաւորապէս կիրառութիւնն յոյժ օգտաբեր ։

—Բանի մը շաբաթներէ ի վեր աստ կաթուածի հիւանդութեամբ յանկարծական մահեր տեղի կ'ունենան ։ Վերջին քանի մ'աւուրց մէջ 4 ազգայինք միեւնոյն ձեւով վախճանեցան ։

—Այս վերջին աշունն անցաւ անձրեւոտ, և ձմեռն, որ կ'իջնէ դեռ, եղաւ նոյնպէս բուռ բաւականին անձրեւոտ և ձիւնաբեր ։ Անցեալ ամսուն ցուրտն 20–25 սր. ջերմաչափ ծանր եղաւ, այլ օդոյն մեղկութիւնք որ կը տիրէր ձմռան առաջին մասանց մէջ, կը տիրէ նոյնպէս այժմ և վերջերս ։ Կլիմայ և տեղացմունք՝ ընդհանրապէս մինչեւ ցարդ նպաստաւոր կերպիւ ներգործեցին, և եթէ վերահաս գարունն եւս ընթանայ այն բարեխառնութեամբ որ կ'ակնկալուի իւր բնութենէ, յառաջիկայ ամառն այժմէն կրնայ խոստանալ մեզ մի առատ և յաջող հունձք ։ Ըստ որում ի չգոյէ փոխադրական դիւրին միջոցաց՝ արմտեաց գիներ անկեալ են յոյժ, ուստի երկրագործք իրենց աշխատութեանց արդիւնքէն զգալի օգուտ մը գտնելու մասին յուսահատ են այժմէն ։

ԱԶԴ

Միջնորդներ կը խնդրուին վաճառականաց խանութներն այցելելու և յանձնարարողչէքով ապրանք վաճառելու համար ։ Դիմել, բառ Եւրոպացւոց ժամ 4 է 5, առ Իսխէրն Էֆէնտի, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, թիւ 16 ։

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ՈՎԿԻԱՆՈՍՆԵՐՈՒ ԽՈՐԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Պ. Ռէնեառ համար կուտայ այս անգամ իւր կարեւոր փորձերուն ի մասին այն պայմանաց, որոց ենթարկեալ կ'ըլլայ կենդանի մը երբ ջուրերու խոր տեղուանքն ապրելու յատկացեալ է ։

Ամեն անգամ որ բնապատմութեան մէջ նոր գիտողութիւն մը ըլլայ՝ փորձողներ իսկոյն նոր ասպարէզ կը գըտնեն իրենց խուզարկութեանց ։ Երբ առաջին անգամ ճանբորդք Անտեան լերանց բարձրերն այցելելով եկան պատմեցին թէ անսովոր բարձրութեանց մէջ մարդու մարմինը ի՛նչ եղական փոփոխութեանց և զգացմանց կ'ենթարկուի անդ, անոնց պատմութեններէն ծնունդ առաւ Պ. Պօլ Պէռի հռչակաւոր աշխատութիւնն որ զ'ս ճանչցուց ամենուն և որոյ գլխաւոր ու զարմանալի արդիւնքն եղաւ ապացուցանել թէ թթուածինը, մեր ապրելուն համար այդ այնքան օգտակար տարրը, թոյնի պաշտօն կրնայ կատարել ։

Նմանապէս Ֆրանսական երկու նաւերու, Լը Թրավայէօրի և Լը Թալիզմանի բնապատմական հետազօտութիւնքն այս անգամ նիւթ կը մատակարարեն բնապատմութեան մէջ նոր և բոլորովին անծանօթ մնացած կենդանեաց վրայ ամենուն ուշադրութիւնն հրաւիրելու ։ Գիտեն մեր ընթերցողք (պատմած եմ ուրիշ անգամ) թէ այս երկու նաւերը հետզհետէ երեւելի բնապատմագէտ Պ. Միլն Էտուարի առաջնորդութեամբ Միջերկրականի և Ատլանտեան Ովկիանոսի մի քանի մասերը, ուր մինչեւ 5000 մեթր խորութիւն կայ, լաւ մը քննեցին և անտի բիւրաւոր տեսակ նորանոր կենդանիներ բերին մեզ, որք տարիէ մ'ի վեր գիտնոց ուսումնասիրութեան առարկայ են եղած ։ Այս կենդանիները Միւզէօմի մէջ ի տես դրուած են ժողովրդեան համար և եթէ Պոլսէն ի Փարիզ ճանբորդութեան մը յանձնառու ըլլանք, աչօք կրնանք տեսնել զանոնք ։

Բան մը որ այդ բնապատմական յանձնախմբին տեղեկագիրը կարդացողին ուշադրութիւնը կը գրաւէ՝ սա գիտողութիւնն է թէ ծովին մէջ գտնուած տարբեր խորութեանց մէջ բնակող կենդանիք տարբեր են կազմով, ցեղով և ապրելու եղանակաւ ։ Ծովուն վերի խաւերուն մէջ կը գտնենք այն ցեղերը որ մեզ ծանօթ են այսօր. ասոնք սահմանափակ տեղի մը մէջ կ'ապրին ։ 2500 էն 3000 մեթր խորութեամբ երթալով, կը նուազին սոցա թիւն որչափ որ վար իջնենք ։ Աւելի վարը տարբեր տեսակ էակներ կան որ զարմանալի ձեւեր ունին և որք երբէք վեր չեն ելլեր ու չեն գտնուիր 3000էն 4000 մեթր խորութենէ անդին ։ Ուրեմն ծովը կենդանական բնակութեան տեսակէտով երկու հանգանդներու բաժնուած է կամ լաւ եւս երկու յարկերու, որոց մէկէն ի միւս երբէք չեն անցնիր բնակիչ կենդանիներն ։

Ի՛նչ պիտի ըլլար եթէ խորէն առնելով դէպի մակերեւոյթը բերուէր խորաբնակ կենդանի մը և նմանապէս ի՛նչ պիտի ըլլար եթէ վերի յարկը բնակող կենդանի մը անդնդոյ խորը իջուցուէր ։ Ահա այս խնդիրն է որ Պ. Ռէյնառի խուզարկութեանց և փորձերու նիւթ կը մատակարարէ ։

Այս հարցման առաջնոյն դժուարին է պատասխանել լոկ աշխատանոցին մէջ փորձելով ։ Հարկ է երթալ ծովու անդունդները գործիքներ իջեցնել եւն. եւն., և այս տեսակէտով պատրաստութիւնք կ'ըլլային անցեալները Թալիզման նաւուն նոր ճանբորդութեան առթիւ ։ Արդէն փորձուած է թէ անդնդաբնակ էակներն ամենքն ալ մեռած կը հասնին մինչև վեր ։ Գիտենք նաև թէ այս կենդանիք բոլորովին այլափոխեալ են երբ ջուրէն դուրս կը հանուին ։ Իրենց մորթերը կալուցած ու փչելի են դարձած. թեթեւ մը դպչելով կը պատռին ։ Աչերնին կը վերապահե՞ն իրենց յատկութիւնքը և ի՛նչ են ասոնք ։ Սիրտը տակաւին ունի՞ իւր շարժումներն ։ Հարկ է ուսումնասիրել ասոնք ։ Բայց ինչպէս որ քսինք, շոգենաւին մէջ միայն կրնայ կատարուիլ այս քննութիւնը ։

Հակադարձ խնդիրն, այսինքն այն հարցը թէ ի՛նչ կ'ըլլայ կենդանին զոր Ովկիանի անդունդն իջեցնենք յանկարծ, աւելի դիւրին է քննել, և ահա այս մասին տրուած աշխատութեանց արդիւնքը ։

Սորպոնի աշխատանոցին մէջ Պ. Պ. Քայլըթէ և Տիւքրըթէ իրենց մէկ պատուական գործիքը հեղինակին տրամադրութեան ներքեւ դրին ։ Այս գործիք մինչեւ 1000 մթնոլորտ ճնշում կրնար յառաջ բերել. ըսենք անցողակի, թէ ի շնորհս այս գործիքին առաջին անգամաւան համար թթուածին, ջրածին և շատ մը ուրիշ կազեր հեղուկ վիճակի վերածել կարելի եղաւ ։ Գիտենք որ ծովու խորերը զգալապէս ջուրերու ճնշման սաստկութիւնն է որ կենաց պայմանները կը փոխէ և արհեստաբար 1000 մթնոլորտ ճնշում գոյացնել՝ 10,000 մեթր խորութեան ճնշումն ունենալ ըսել է ։ Կ'անցնիմ գործիքին նկարագրութիւնը որ առանց պատկերի չէ կարելի ։

Ամենէն պարզ էակները, անոնք որ պարզապէս խորշիկներէ միայն կը բաղկանան, առաջին փորձին նիւթ եղան ։ Երբոր ջրով լի ամանի մը մէջ այս միախորշք (որք մարմին մը քայքայած առեն իսկ ծնունդ կ'առնեն) դրուելով 600 և մինչև իսկ 1000 մթնոլորտ ճընշման ենթարկուին ու մի քանի ժամ թողուին այսպէս, կը տեսնենք որ ամենեքեան կենաց նշան չեն տար ։ Բոլորովին թմրած են և հազիւ մի ժամ տաքուկ տեղ մը դրուելէ վերջ կ'արթննան ։ Ուրեմն ծովու անդունդներուն մէջ ոչինչ կը քայքայի և ոչինչ կը փտի ։

Աստիճանաբար յառաջանալով եթէ բոյսերը փորձենք (բնականաբար ծովային բոյսեր) և կամ հունտեր, նոյն աստիճան ճնշման ենթարկելով կը տեսնենք թէ դուրս հանելէ վերջ բոյսերը բոլորովին մեռած են և հունտերն ալ թմրած ու անկարող անմիջապէս ծլելու ։

Երբ մանրադիտական կենդանիներու վրայ փորձենք, այսինքն անոնց որք ջուրի և կամ այլ աղտոտ հեղուկներու մէջ կը տեսնուին, երբ մանրադիտով դիտենք՝ յայտնի կը տեսնուի յետ աւարտման որ հիւանդ և տկար վիճակի մէջ կը գտնուին և ստէպ մահամերձ ։ Դժուար եղած է կազմաւորեալ և նոյն կարգի կենդանեաց վրայ փորձել, ինչու որ սոքա ո՛րքան դժուարաւ կենաց նշաններ կուտան և ո՛րքան դանդաղաշարժ են որ անկարելի է դիւրաւ որոշել թէ թմրեա՞լ են թէ ոչ ։

Ուրեմն երբ առաջին արդիւնք կըրնանք հետեւցնել թէ բոյսերը չեն ապրիր Ովկիանու խոր անդունդներուն մէջ և հետեւաբար անդ բոյս չկայ ։ Նմանապէս անդ չեն ապրիր ստորին կարգի կենդանիք ։

Երբ ջրակեաց բարձրագոյն աստիճանի կենդանեաց հասնինք, այս անգամ ա՛լ աւելի հետաքրքրաշարժ եղբակացութիւնք յառաջ կուգան ։ Առնենք փոքրիկ ոսկեձուկ մը և նախ օդահան մեքենայի տակ դնելով թեթեւցնենք օդը՝ որպէս զի փամփուշտը պարպուի, ապա թէ ոչ ներփակեալ օդը բարձր ճնշման առեն արեան մէջ կ'անցնի ու կ'սպաննէ ։ Այս նախապատրաստութենէն վերջ երբ ձկնիկը 100 մթնոլորտ ճնշման ենթարկենք, կենդանին անհանգիստ ըլլալ չթուիր և կը խաղայ ։ 200 մթնոլորտին թեթեւօրէն թմրած է, բայց շուտ կ'սթափի առաջին վիճակը ։ 300 մթնոլորտին կա՛մ մեռած է և կա՛մ մահամերձ, իսկ 400 մթնոլորտին՝ որ 4000 է աւելի մեթր խորութեան կը համապատասխանէ՝ թէ՛ մեռած է եւ թէ՛ կատարելապէս կարծրացած է ձկնիկը ։ Ըսել է թէ ճիշդ է Թալիզմանի բնապատմագիտաց այն գիտողութիւնը թէ 2000 էն 2500 մեթր խոր չեն կարող անցնիլ վերը բնակող կենդանիք ։

Ուշադրութեան արժանի է մեռեալ կենդանւոյն մարմնոյն կարծրացեալ վիճակը ։ Երբ ճնշումը 400 մթնոլորտ էր (4000 մեթր խորութիւն), կարծրութիւնը այնպէս էր որ գործի մը վրայ փորձելով, դուրսէն մարմինը փայտի կտորի պէս կը կտրէր փոխանակ ծռելու ։

Մկանքը քննելով գիտուեցաւ թէ ասոնց ստացած կարծրութիւնք կրնայ բացատրուիլ. արդարեւ ճնշման ենթարկեալ մսուն ճնշուելէ վերջ կըշռուելով կը տեսնուի թէ կշիռն աւելցած է. ըսել է թէ ջուրը կրցած է է սաստիկ ճնշման միջոցին մէջը թափանցել, և անդ մեքենական՝ եթէ ոչ տարրագիտական՝ աղդեցութեամբ այս արտասովոր երեւոյթն յառաջ բերել ։

Առ այժմ բաւական կը համարիմ այսքան միայն ներկայացնել Պ. Ռէյնառի աշխատութիւններէն որք կը շարունակէն այս պահուս ։ Մէկզի թողուցի ի՛նչ որ բացարձակ եղրակացութիւն չէր ։ Պէտք է որ շարունակուին այս կարգի աշխատութիւնք որք մեծ առընչութիւն ունին փիլիսոփայական բարձրագոյն խնդիրներու հետ, ինչու որ Տարուինականութիւնը անոնցմով պիտի հաստատուի և կամ պիտի ջրուի հիմնովին ։

Ց. ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

Ց. Գ.—Մէլէ Թէօ թերթին մէջ զարմանալի ազդ մը գտայ զոր կը փութամ ներկայացնել, յուսալով որ մեր ընթերցողներուն մէջ կը գտնուի օգտուող մը ։

Պ. Բալիցա, Վիէննայի դիտարանին աստեղագէտ, որ շատ մը նոր փոքր մոլորակներ գտած է, 1886ի օգոստոս ամսոյ Արեգական խաւարումը դիտելու փափաքելով, կ'ուզէ ճանբորդութիւն մ'ընել և այս առթիւ ծախուցը համար դրամի պէտք ունենալով հետեւեալ միջոցը խորհած է ։

Նկատելով թէ նոր մոլորակ մը գըտնողը իրաւունք ունի անոր անուն մը դնելու, Պ. Բալիցա իւր գտած 244րդ փոքր մոլորակին անուն մը դնելու իրաւունքն աճուրդի կը դնէ ։ 1250 ֆրանք կ'առաջարկէ, և ով որ կ'ուզէ ժամանակցիս նոր տեսակ մկրտութեան, թող ներկայացնէ իւր հաճութիւնը ։ Ահաւասիկ միջոց մը որ սիրելի անձի մը անունը անմահացնելու համար եղական է, և նա որ արքայավայել նուէր մը կ'ուզէ ընել մէկու մը, ահա առիթը ներկայացած է ։ Սիրուհւոյն ադամանդներ նուիրել՝ աղուոր բան է, բայց սիրուհւոյն աստղ մը նուիրել՝ ա՛լ աւելի եղական է ։ Ց. Ե.

ՁԱՆԱԶԱՆՔ

«ՃՕՆ ՊՈՒԼ ԵՒ ԻՒՐ ԿՂԶԻՆ»

Արեւելքի վերջին թիւերէն միոյն մէջ Ճօն Պուլս տօթըրզ անուն գրքէ մը թարգմանուած հատուածէ մ'առթիւ, Ճօն Պուլ և իւր կղզին անուն ուրիշ գործ մը յիշատակուած էր ։

Ճօն Պուլ և իւր կղզին արդարեւ հետաքրքրաշարժ, զուարճալի, շահեկան եւ մտադիւրին կրթիչ գործ մ'է, որ թեթեւ ոճով եւ երգիծական յանկուցիչ զուարթութեամբ մը գրուած, ծանօթութիւններ կուտայ անգլիական արդի բարուց, սովորութեանց, սկզբանց և հաստատութեանց վրայ ։

Այս ծանօթութիւնք, որք մանաւանդ մեծ մասամբ Անգլիացւոց ներքին կենաց կը վերաբերին, կարեւորութիւն կրնան ունենալ հետաքրքիր ընթերցողաց որք չեն տեսած զԱնգլիա և որք սակայն կը փափաքին այդ շատ մասերով օրինակելի ժողովուրդն ի մօտոյ ճանչել ։

Ֆրանսագէտ եւ անգլիագէտ ընթերցողք այս գրքէն կրնան ստանալ շատ տեղեկութիւններ զորս ականատես ու գիտող անձէ մը միայն կարելի պիտի ըլլար ստանալ. և այս գիրքն կը պարունակէ ո՛չ միայն չոր տեղեկութիւններ, այլ եւ շատ տեղեր գիտողութիւններ և բաղդատութիւններ, որով գործն լոկ ծանօթութիւններ պարունակող գրքէ մը աւելի կարեւորութիւն եւ արժէք ստացած է ։

Մենք ի ստորեւ կը թարգմանենք ամբողջ գլուխ մը՝ գաղափար մը տալու համար՝ թէեւ ոչ կատարեալ՝ գործոյն և ոճոյն վրայ, թողլով զՃօն Պուլ և իւր կղզին լաւ ճանչող ընթերցողաց գտնել թէ տրուած տեղեկութիւնք ու բաղդատութիւնք մինչեւ ո՛ր աստիճան ճիշդ են եւ գիտողութիւնք ո՛րչափ իրաւացի ։

Ուրիշ ժամանակներ, ուրիշ բարքեր.—Կինա թափծեալ.— Ոչինչ կը յաջողի յաջողութեան նման.— Աղքատութիւնն առաքինութիւն չէ.— Մեծղուաց ազգ մը.— Անգլիացի և Ֆրանսացի ազնուականք.— «Բարվընիւ»ներ.— Լաւ ընտրուած «Թոմպ» մը ։

Ալֆրէտ[1], կ'ըսէ մեզ Պ. Կիզօ, իւր հըպատակները փորձելու համար քառուղեաց սիւներուն վրայ ոսկիէ ապարանջաններ կախել կուտար, որք երբէք չգողցուեցան, եւ այն ուղեւորներ որ ճանբուն վրայ կը ձըգէին իրենց քսակներն՝ առանց ետ դառնալու կրնային սպասել, վստահ լինելով թէ անվթար պիտի գտնեն իրենց ստակն հո՛ն ուր կորսնցուցած էին ։

Այսպէս էր մեծն Ալֆրէտի ժամանակի Սաքսոնի. Թայմզ հէվ չէնճտ սինս ձէն (ո՛րչափ փոխուած է անկէ ի վեր) ։ Ո՛րչափ ուրեմն երկաթուղիներն փոխած են զնա ։ Կը պնդեմ թէ Լոնտրայի խանութպան մը ինքզինքն անպատուեալ պիտի կարծէր, եթէ գնողէն սովորէնից մանրուքն անցուցած ատենը՝ մէկ շիլինգ չգողնար. թէ հանրակառքի առաջնորդ մ'իւր պաշտօնը չպիտի վարէր՝ եթէ ընկերութենէն կամ ուղեւորներէն գողնալով իւր ամսականը կրկնապատկելու միջոցն չգտնէր. թէ երկանիւի կառավար մը կենացը մէջ երբէք երթացքի մը ճիշդ գինը պահանջած չէ՝ և թէ նոյն իսկ դուռն ուրեք ընդունած է զայն. թէ կոյր մը երբէք շնորհակալ եղած չէ տեսնելէ յառաջ, իւր իսկ աչօք, թէ այն ստակն զոր տուիր, արդարակշիռ էր ։

Օր մը կինս տուն դարձաւ թախծեալ. «Մտածէ՛ անգամ մը, ըսաւ ինծի, թէ երկու չիլիննոց մը տուեր հանրակառքի առաջնորդի մը, և ինքն ալ ինծի երկու չիլին երեք բէնս ետ տուաւ ։ Ցուածս կէս քրաունի տեղ առած ըլլալու է ։ Խե՛ղճ մարդ. թերեւս ընտանեաց հայր է. քսակէն վեց բէնս պիտի տայ ընկերութեան » ։ Քիչ մնաց ես ալ արտասուքս կնոջս արտասուաց հետ պիտի խառնէի, երբ միտքս անցաւ անգամ մը տեսնել տուած երկու չիլիննոցը ։ «Մխիթարուէ՛, ըսի, դրամը քննելէ յետոյ, մխիթարուէ՛. խեղճ ընտանեաց հօր տղաքները վաղն աղէկ պիտի ուտեն խմեն» ։ Ցուածս ստակը կեղծ էր ։

Առաջին բանը զոր մայր մը իւր աղջկանը կուտայ զայն ամուսնացուցած ատենը՝ կղպուրդ մ'է ։ Ամեն տան տիրուհի գիտէ թէ պէտք է նպարները կղպել և նպարավաճառ փոխել, մինչեւ որ գտնէ այնպիսիներ որք գրեթէ քու ուզած չափով գողնան ։

Անիրաւութիւն մը եղած պիտի ըլլար եթէ Լոնտրայի ստորին կարգի վաճառականներուն վրայ ըրած այս գիտողութիւններս ամբողջ Անգլիոյ վերագրուէին ։

Գաւառաց մէջ հաճելի, պարկեշտ և կրնամ ըսել գրեթէ բարձրագոյն կրթութեամբ մը օժտեալ վաճառականներ միայն տեսած եմ ։

ՅԱնգլիա ամեն բանէ առաջ պէտք է յաջողել ։ Ինչոզին չեն հարցներ. կը հեռանան անկէ ու կը ծաղրեն զայն ։ Անկարող անպիտանին կամ ծոյլին մէկն է կ'ըսեն, և քեզ կը թողուն այս երկուքէն մէկն ընտրել ։ Լօրտն ու հարուստն, աւասիկ Անգլիացւոյն երկու կուռքերն [2] ։ Ասոր համար Ճօն Պուլ իւր մահուան անկողնոյն վրայ հաստատապէս կ'ըսէ իւր ժառանգորդին. «Որդեակ, ստա՛կ շահէ, պարկեշտութեամբ՝ եթէ կրնաս, բայց նայէ՛ որ շահիս» ։ Հոս աւելի քան այլուր

Անարծաթ առաքինութիւն
կարասի մ'է ապարդիւն ։

«Ոչինչ կը յաջողի ինչպէս յաջողութիւնն» (Նըթինկ սըքսիտս լայք սըքսէս), կ'ըսէ առածն Անգլիական ։ Այս կը նշանակէ, լաւ Ֆրանսերէնով, թէ միջոցներն արդարացնեն զնպատակ, թէ՝ եթէ բաղդ չունեցեր՝ քիչեր երեւիդ պիտի սատ այն միջոցներն զոր գործածեցիր նպատակիդ հասնելու համար, եւ թէ օրինականութեան մէջ գտնուած ես ։ Օրինական (լէկալ) և օրինաւոր (լօյալ) կըրկնակներ են կ'ըսեն բանասէրք. օրինական նոր կազմութիւն ունեցող բառ մ'է, արդի քաղաքակրթութեան պահանջմանց համապատասխանող նշանակութեամբ ։

Հարուստ եղիր յԱնգլիա, և ստացած պիտի ըլլաս ամեն բարեմասնութիւն, ամեն տաղանդ ։ Պիտի ըլլաս պաշտօնատար ատենից, վարիչ հասարակաց մեծ վարժարանաց, խորհրդարանին մէջ երեսփոխան Քէմպրիճի համալսարանին, նոյն իսկ անդամ Լօրտերու խորհրդարանին ։ Հարուստ մարդ մը արժանեաց տէր անձ մը կոչուած է. Բօբի ըսածն է այս. (Էյ մէն օֆ մինըզ իզ էյ մէն օֆ մէրիթ ։)

Աղքատութիւնն մոլութիւն մը չէ ի Ֆրանսա. Անգլիոյ մէջ է սակայն ։

Ամեն ինչ իւր աղէկ կողմն ունի. հարստութեանց այս ծարաւն, ոսկիէ հորթին պաշտամունքն այս պաշտօնն՝ անգլիական ազգն մեղուի ազգ մը ըրած է ։ Հոն, ամեն մարդ կ'աշխատի ։ Միլիոնատէրի մը ժառանգորդն իսկ ըլլայ մէկը, երբէք չմտածեր իւր կեանքն անցունել պարապորդութեան մէջ ։ Արկայլի դուքսն, որոյ անդրանիկ զաւակն, Լօրն մարգիզն, ամուսնացած է Թագուհւոյն աղջկանց միոյն հետ, տղայ մը ունի որ ի Լիվըրբուլ հաստատուած է իբր վաճառական թէյի ։ Մեր ազնուականներն ազնուականութենէ ինկած պիտի կարծէին իրենք զիրենք՝ իրենց երկրին բարգաւաճման ու հարստութեանը նպաստելով ։ Իրենց անպիտանութեանը մէջ, նախամեծար կը համարին խոսափ պէս ապրիլ մի քանի ֆրանք եկամտով, ժամանակնին անցունել թուղթ խաղալով, պարտքեր ընելով, փոխ առնելով մի քանի սու իրենց գաւառին եկեղեցւոյն ընծայելու համար ապակիներ որք դարէ ի դարս յաւերժացնելով պիտի պահեն առ յաւէտ ապարդիւն զերդաստանի մը փառաւորեալ անունն ։

Տա՛ր յիսուն հազար ֆրանք Ֆրանսացւոյ մը, կառավարական արժէթղթեր պիտի գնէ և պիտի երթայ իւր կաղամբները տընկել ։ Տա՛ր այդ գումարը Անգլիացւոյ մը. կա՛մ մէկ ամսուան մէջ պիտի ուտէ լմնցնէ և կա՛մ պիտի երթայ ի Քանատա, յԱւստրալիա, երկիրը մշակելու և ոչխարի առեւտրով դրամելու համար ։ Անոր շա՛տ պէտք է կամ ոչի՛նչ ։ Յիսուն հազար ֆրանք թարգմանէ՛ զայս անգլիերէնի, կ'ըլլէ երկու հազար հինգ հարիւր սթէռլին ոսկի. ի՛նչ փոքր գումար, ո՛րչափ փոքր ու տկար կը հնչէ այս Անգլիացիի մը ականջին ։

Միայն անշարժ կալուածք ըլլալով Տէվոնշըրի դուքսին հարստութիւնն կ'ելնէ ութը միլիոն սթէռլին ոսկիի, այսինքն երկու հարիւր միլիոն ֆրանքի ։ Դուքսն Անգլիոյ Խորհրդարանի հարստագոյն անդամներէն մին է, բայց դեռ շատեր կան որ իրմէ աւելի հարուստ են. Ուէսթմինիսթըրի դուքսն, օրինակի համար, որոյ հարստութիւնն անհաւատալի թիւի մը կը հասնի ։

Ազնուական ըսել, յԱնգլիա, հարուստ ըսել է. ահաւասիկ ազնուապետութեան ազդած հմայքին գաղտնիքը ։ Այն օրն յորում պիտի կրնայ օտարի տալ իւր ինչքն, որ օր աւուր կ'աճի շնորհիւ անդրանկութեան իրաւանց, այն օրն յորում պիտի կորսնցնէ իւր ազդեցութիւնն՝ դադրելով քաղաքական պետութիւն մ'ըլլալէ, պիտի ըլլայ այն ինչ որ է ի Ֆրանսա. նախապաշարեալ քաղաքացւոց խումբ մը ։

Անգլիացի բուրժուան, այսինքն վերջէն հարստացած մարդն, շատ աւելի անտանելի է քան իւր նմանն ի Ֆրանսա, որովհետեւ չունի նա, ինչպէս այս վերջինս, տաղանդի եւ ուսման համար հիացման մտացորդ մը ։ Վերջինն կը դոհանայ բարձր ընկերութեան մէջ իւր ոսկիներն հնչեցնելով. միւսն կ'ըսէ քեզ թէ կրնար լինել ատամնաւորներ և նկարներ, ունենալ լատին և հելլէն լեզուներն՝ եթէ ուզած ըլլար, բայց, իբրեւ լաւ անգլիացի, նախամեծար համարած է օգտակար ու արդիւնաւոր ըլլալ իւր երկրին և առեւտրով զբաղիլ ։ Բայց յայտնի է, երկու տիպերն իրարու կը նըմանին այս տարբերութեամբ, սակայն, որ Ֆրանսացի բուրժուան հաւատացաբար Բարիզ հասած է փայտէ մուճակներով և դըրպանին մէջ քառասուն սուով, մինչեւ յԱնգլիա այս տեսակ կօշիկ դոյութիւն չունի, և քառասուն սուի տեղ անգլիացի բուրժուան Լոնտրա եկած է կէս փէննիով մը ։

Օր մը ինծ այնպէս պատահեցաւ որ Լոնտրայի Լորտ–քաղաքապետին սեղանն ճաշէմ, Անգլիացի բարվընիւներուն թագաւորն ։ Ճաշին վերջերն Միլորտ–քաղաքապետն սկսաւ ուսման վրայ խօսք բանալ, լաւ ընտրուած նիւթ մը իւր պատուած կոչնականաց համար ։ Սեղանին վրայ կային հարիւր հոգիի չափ, հրապարակագիր, գրագէտ, դատաւոր. «Կը տեսնէք, ըսաւ, թէ կը հիանամ ուսման վրայ ։ Բայց եթէ խորը քննենք, չեմ կարծեր որ ըսուածին չափ մեծ ծառայութիւններ մատուցանէ, մինչեւ իսկ կը միտիմ հաւատալ թէ այնչափ չարիք կ'ընէ որչափ բարիք ։ Ըստ իս, ամեն տասն երկու տարեկան տղայ պէտք էր որ դպրոցը թողուր և իւր հացը ճարելու վիճակի մէջ դրուէր, այսինքն գիտնար կարդալ, գրել, հաշուել, մի քիչ ալ պատմութիւն և աշխարհագրութիւն ։ Մնացածն վնասակար միայն կրնայ լինել, նորա միտքը դարձնելով կենաց մեծ նպատակէն որ է գործով զբաղիլ ։ Ես, տեսէ՛ք, տասնմէկ տարեկան եղած ատենս հայրենի յարկը թողուցի չուանի արուեստանոցի մը մէջ մտնելու համար ։ Ամենատարրական ուսում մ'է բոլոր առածս և սակայն այսօր Լոնտրայի Լորտ–քաղաքապետն եմ ։» Այսպէս էր ահա այն բարեձայնակ Բօօբն զոր Նորին մեծութիւնն յարմար դատած էր առաջարկել ատեանի մը առջեւ որ մեծ մասամբ բաղկացեալ էր դատաւորներէ և գրագէտներէ ։ Օ.

---

[1] Մեծն Ալֆրէտ, Թագաւոր Անգլիոյ (849-901) ։

[2] Հոս խանութներու ապակիներուն մէջ ազնուականաց լուսանկարներն կը տեսնուին ինչպէս ի մեզ (ի Ֆրանսա) հռչակաւոր անձանց ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ինչպէս յայտնի է մեծարգոյ ազգայնոց, Հոգաբարձութիւնս Ազգային հիւանդանոցի Մատակարարութեան Պիւճէի տարեկան 1000 ոսկ. պակաս բացը գոցելու համար Պարահանդէս տալու սովորութիւն ունէր ։ Սակայն այս սովորութիւնը զանազան պատճառներով վերցնել հարկ տեսնելով, նորա տեղ տարեկան հանգանակութիւնն հաստատեց, զոր չորս տարիէ ի վեր կը շարունակէ ։

Սրբ. Հոգաբարձութիւնս վստահ բարեպաշտ եւ ողորմած ազգայնոց վրայ, այս տարի եւս զայն շարունակել որոշած ըլլալով, կը յուսայ որ ո՛չ միայն չորս տարիէ ի վեր հանգանակութեան մասնակցողք, այլ եւս ուրիշ բարեսէր ազգայինք ալ սիրով անտարակոյս պիտի յօժարին մասնակցելու այս հանգանակութեան. հետեւապէս Հոգաբարձութիւնս կարող պիտի ըլլայ լիովին խնամել ու պատսպարել 700 ի չափ ազգայինք ։

Ուստի շնորհակալութեամբ կը յղենք ձեզ 1885 տարւոյ հանգանակութեան մասնակցող Մեծ. Տեարց անուանքն ։

Ի Դիմաց Հոգաբ. Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենադպիր Ատենապետ
Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ Մ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Կ. Պոլիս, 1 մարտ 1885

ՑՈՒՑԱԿ ԱՌԱՋԻՆ

1885 տարւոյ հանգանակութեան

Ի ՆՊԱՍՏ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

(Մէնսուպլերի քէօշէսի)

Մեծապատիւ Տեարք

Սարգիս Տիւզեան (1884 տարւոյ) 864 դհկ. Ալէքսան եւ Խաչիկ Խորասանճեան 864, Գէորգ Մուրատեան (1884 տարւոյ) 864, Սարգիս Զըրաճեան (1884 տարւոյ) 540, Կարապետ Հազարեան 540, Տիգրան եւ Թորոս Բարաղամեան 540, Համբարձում Թօսունեան 432, Գրիգոր Էվրէնեան 432, Յովակիմ Սոսոմոլեան 432, Մ. Ղազար Մանուկեան 432, Սարգիս Թաշճեան 432, Քերովբէ և Երանոս Կիւմիւշեան 432, Գէորգ Թօփալեան 432, Գառնիկ Սարգիսօֆ և Ընկ. 432, Պօղիկ Գօյլինեան 432, Յարութիւն Տիւփըղեան 270, Յակոբ Տիւփըղեան 270, Մկրտիչ Անդրէասեան և Յովհաննէս Գասպարեան 270, Խաչիկ Էլմէքճեան 216, Յարութիւն և Մանուկ Կարագեան 216, Սարգիս Սիմոնոֆ և եղբարք 216, Յովհաննէս և Յարութիւն Սամանճեան 216, Յովսէփ Սրովեան 216, Զէնոբ Հիսարլեան 216, Յովհաննէս Մանիսալեան 216, Շնորհք Թաշճեան 216, Ներսէս Փափազեան 216, Պօղոս Մանուէլեան 216, Օ. Սահակեան և որդիք 216, Բարսեղ Խուպէսերեան 216, Միհրան Մ. Տէօքմէճեան 108, Գրիգոր Խնամիրեան 108, Թովմաս Աւետիսեան 108, Կարապետ Փէհլիվանեան 108, Օգսէն Քիւրքճեան 108, Պօղոս Աստաձեան 108, Մանուկ Փօչոնեան 108, Բարսեղ Կիւլլէնկեան 108, Գառնիկ Ճէվահիրճեան 108, Գէորգ Աճէմեան 108 ։ Համագումար 12,582 դահեկան արծաթ ։

(Շարունակելի)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԺԱՄԵԱՅ ԲԱԺԻՆՈՎ

Երբեմն կ'առարկեն թէ ապահովագրութիւնն այն ատեն միայն արդիւնաբեր է եթէ ապահովագրեալն երիտասարդ կը մեռնի, եւ թէ կը ծանրանայ անոնց վրայ որք իրենք տարիքը կ'առնուն ։ Չպիտի քննենք, ընդհանուր կերպիւ, այս յանդիմանութեան արժէքն, բայց աւասիկ գործողութիւն մը զոր չեն իմանած ։

Օրինակ.— Պ. Ս. 35 տարեկան, ապահովագրութիւն մը կը կնքէ 10,000 ֆրանքի՝ վճարելի իւր մահուան ատեն, ի փոխարէն 410 ֆրանքնոց 20 տարեբաժնի ։

Ուրեմն պիտի վճարէ այդ բաժինն մինչեւ 20 տարի, եթէ ապրի, (որովհետեւ եթէ մեռնի, բաժինն անմիջապէս պիտի դադրէր վճարուելէ, և ապահովագրեալ դրամագլուխն պիտի պահանջուէր). բայց քսաներորդ տարիէն յետոյ, այլ եւս բան մը չպիտի վճարէ, հապա նաեւ այդ վայրկենէն մինչեւ իւր մահն՝ տարուէ տարի ընկերութենէն պիտի ընդունի այն 411 ֆրանքն զորս յառաջագոյն կը վճարէր ։ Այս եկամուտ վեցամսեայ պիտի վճարուի, ըստ որում 205.50 ֆրանքի պայմանաժամն կը լրանայ առաջին բաժնին վճարումէն 20 տարի վերջ ։

Եթէ Պ. Ս. 85 տարեկան լինի, վճարած պիտի լինի 20 անգամ 411 ֆրանք, այսինքն 8222 ֆրանք. 30 անգամ ընդունած պիտի լինի նոյն գումարն, այն է 12,333 ֆրանք, եւ սակայն 12,000 ֆրանք պիտի թողու իւր ժառանգորդաց ։ Ապահովագրութեան այս եղանակին մէջ, ապահովագրելոյն երկայնակեցութիւնն, պայմանագիրն անշահաւէտ չընծայեր զայն, աւելի արդիւնաւոր կ'ընէ զայն ։

ԱԶԴ

Կը ծանուցուի փափաքողաց թէ Բերա, Թագիմ փողոցի մէջ, թիւ 14, վեց սենեակով եւ ուրիշ ամեն կարեւոր պիտոյքներ պարունակող տուն մը՝ յառաջիկայ մայիս 1 էն սկսեալ (Ն. Տ.) վարձու տրուելու վիճակի մէջ է ։ Մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել լրագրոյս խմբագրատունն առ Տէօքմէճեան էֆ ։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Իւչիւնճիւ օրտուի Հիւմայունը իչին պին իւչ եիւզ պիր սէնէսինէ մահսուպէն լիւզումի օլան մալիմէ էլ մըգտար եիրմի պիր գալէմ Մայա տաղը ասասը վէ Վրանեա վէ Նիժէփոլ չայագլարը վէ Ամերիգան պէզի վէ սայիր էլպիսէ իմալինէ մախսուս էճզա իլէ թելամին վէ բէտահելէ վէ վագթա վէ սայիր այնը գամբ իմալինէ մախսուս էճզա մէվգըի միւնագասայա գօնուլմուշ վէ օրտուի Հիւմայունը մէգբիւր մերքեզի օլան Մանասթըր իլէ Տէրխատէխնէ մագամը Սէրասքերի լէվազըմըթը ումումիյէ տաիրէսինտէ միւնագասէլերի պիլ իճրա իչուն մարթը րումինին եիրմիպէշինճի չարշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիլէրինին վէրիլմէսի մուգարրէր պուլունմուշ օլմագլա, իթայա թալիպ օլանլերին կերեք լէվազըմըթը ումումիյէ տաիրէսինէ վէ կերեք օրտուի Հիւմայունը մէգբիւր մերքեզինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

18 մարթ 1301

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Ճէնուպ ճէնահը միւլիւքեանէ մաղազալէրի իչուն Աւստրիա վէ Մաճարիսթան էտվիէսի մէմալիքի մախսուսնէ Փօհէմիա գըթասընտա Բրաիլ չէհրինտէ պուլունան չէմմալ ֆապրիգասընըն վէ պէհէր պանտասը դըրդ պէշ փարչատան իպարէթ պուլունմագ իւզրէ նիզամիյէ սէրահեանէ անպարընա միւպայեա օլունաճագ պէշ պանտօ մուղիգա թագըմընըն պէհէր պանտոսըն ալթը պին եիւզ ալթմըշ ղրուշա թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ, նիհանը րումինին պիրինճի փազար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլիճրա մէգբիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէր վերիլէճէկինտէն, իթայընա թալիպ վէ իգտիտարը սայր կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինաթը թալիպ պուլունանլէրին մագամը Սէրասքերի լէվազըմըթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 մարտ 1301

1—3

ԱԶԴ

ՄԱՐԳԱՐ ԳՈՒԼԱԳՄԸՃԵԱՆ

Ինչպէս որ յայտնի է՝ Բումէլիի Երկաթուղեաց վիճակահանութիւնն երկու ամիսը մի անգամ տեղի կ'ունենայ։ Սոյն վիճակահանութեան 94րդը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ապրիլ-չորեքշաբթի։ Ուստի, այս առթիւ դարձեալ բաղդատոմսեր ի վաճառ հանած եմք։ Գնորդք կը հրաւիրուին ի Ղալաթիա կամուրջի գըլուխ թիւ 33։ Այս անգամու վիճակահանութեան առաջին պարգեւն է 600,000 և երկրորդը 60,000 ֆրանք. առանց զատ 48 թիւեր ևս մեծ պարգեւներ պիտի շահին, իսկ մնացեալ 430 թիւերը՝ 400ական ֆրանք։ Գիները սովորական են, 7½, 5 և 3 դահ.։

Կարգաւոր թիւ — այսինքն 1, 2, 3, 4, 5 — ուզողները պէտք է այժմէն գնեն և եթէ փափաքին կրնան բաժանորդ գրուիլ մի և նոյն թուոյն, պայմանաւ որ ամեն ամիս առնուն նոյն թիւը։ Սոյն թիւերէն ունեցողք — թէ մայր թիւը և թէ բաղդատոմսը — պէտք է զգուշութեամբ նային՝ զի շատերու թիւը կը շահի և իրենք չեն գիտեր, ինչպէս որ շատ անգամ կը պատահի։ Այս գործին յատուկ տոմարք ունիմք, և ով որ իւր թիւը բերելու ըլլայ, կը նայիմք, առանց ո և է փոխարինութեան։ Վաճառողաց համար գոհացուցիչ միջնորդէք կը տրուի։ Գաւառներէն յանձնարարութիւնք ընդ փոյթ կը կատարուին, և դրամի տեղ թղթատարական դրոշմ ալ կ'ընդունուին։

ՍԵՂԱՆԻ ԲՄՊԵԼԻ

ՅԱՐԳԵԼԻ ՀԱՅՐ ՔԵՐՄԱՆԻ

Նման «Շարթրեզ»ի գինւոյն, ախորժահամ և յոյժ առողջարար ըմպելի մ'է և մեծապէս կը դիւրացնէ մարսողութիւնը։

Գլխաւորապէս կը գտնուի Պ. Պերթէն եղբարց քով, Ղալաթիա, Սիթէ Ֆրանսէզ։

ԲԱՌԳԻՐՔ

ՀԱՅ—ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ

Ի Ա. ՆԱՐ-ՊԷՅ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆԷ

Բ. ՏԻՊ

Տպագրեալ ի Փարիզ

Գրական յառաջդիմութեան սատարելու և ազգին ուսանող պատանեկութիւնը քաջալերելու բարի նպատակաւ, մեծանուն հեղինակը բարեհաճած է 25% զեղչ ընել իր վերոյիշեալ աշխատութեան գնոյն վրայ, որ իր տեսակին միակ և պատուական գործ մ'է Հայ մատենադարանին մէջ։

Գին կազմեալ օրինակի, փոխանակ 20ի 15 ֆրանք

Յիշեալ գրքին վաճառման ընդհանուր գործակալութիւնն յանձնուած է առ Ե. Վրթ և Ընկ. Թղթավաճառ ի Գալաթա, Քառփոյն խանին դուռը, թ. 23։— Զախաւոր տասանորդով կը վաճառուի մեծ քանակութեամբ գնել ուզող գրավաճառաց։ Այս այլն հաստատութիւնք, նոյնպէս և վերոյիշեալ կարգ ուսանողք կրնան նոյն տոկոսաւոր զեղչ մը տանել գնոյն վրայ։

Պատիւ ունինք ծանուցանել թէ «Պօղոս Յ. Թապագճեան և Ցակոբ Փափազեան» մականուամբ առեւտրական ընկերութիւն մը կազմեցինք մայրաքաղաքիս մէջ, որոյ կեդրոնատեղին է ի Գալէքճիլէր-խանը թիւ 109, և պիտի զբաղի յատկապէս [illegible] առեւտրով, [illegible], [illegible], [illegible], ճերմակեղէն եւլն եւլն։

Ընկերութեանս ստորագրութիւնք յատկապէս Պօղոս Յ. Թապագճեան ընկերոջ յանձնուած է։ Անտարակոյս ենք թէ ընկերութեանս պատուելու բարեհաճող յաճախորդք ամենայնիւ գոհ պիտի լինին թէ՛ նիւթոց ճաշակաւոր ընտրութեան և թէ՛ գներու չափաւորութեան մասին։

8—12

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Եօզգադ անպարը իչին ալընաճագ էֆ փուանիէ էքալթըր թապիր օլունուր սրարմաշէթ մուհանան միւնագասայէնա չէհրի հալի րումինին օն սէքիզինճի րուզը էրթէսի կիւնիւ պաշլանաճագընտան թալիպ օլանլարըն Նէզմի մէգքիւրէ խաղինէի խասսայի շահանէյէ պուլունմալարը իլան օլունուր։

14 մարտ 1301

3—3

ՆՈՐՏՏԱՅՉԻ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ չափաւոր պայմաններով, միջնորդութեամբ իւր ընդհանուր գործակալութեան։

ՇԻՆՏԼԸՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ, ՃԵԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԿՐԱԿԱՐԱՆԱՑ ԵՒ ԾԽԱՆԵԼՈՒԶԻ ԽՈՂՈՎԱԿԱՑ

Միակ մթերանոց Վիէննայի Բիւտ Կէպլերք վաճառատան կրակարանաց

ԱՏԱՂՁԱԳՈՐԾԻ ԵՒ ՀԻՒՍՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

Հէնրիկ ԼԱՆԺ

24, Բէրչէմպէ—Բազար, Ղալաթիա

ՊՂՆՁԷ, ՁՈՒԼԱԾՈՅ ԵՒ ԾԵԾՈՒԱԾ ԵՐԿԱԹԷ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԵԱՑ

ՑՈՐԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՉՄԻՆԷՆԵՐ

ԴԱՆԱԿ ԵՒ ԵՐԿԱԹԵՂԷՆ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

[illegible]

ՍԷՅՏԷԼ ԵՒ ՆԱՈՒՄԱՆ

ՏՐԷԶՏԸ [ՍԱՔՍՈՆԻԱ]

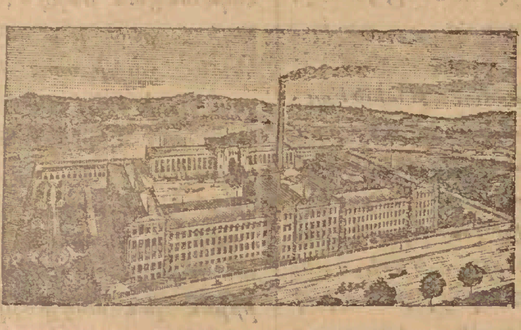

Եւրոպայի մէջ կարի մեքենայ շինող ամենամեծ գործարանն։

Գործարանատերք «Օրիժինալ Սաքսոնիա Րեժիա» կոչուած հրաշալի ձեռքի մեքենային։

ՆՈՐ ԳԻՒՏՈՒԹԻ՛ՒՆ, ՆՈՐ ԳԻՒՏՈՒԹԻ՛՛ՒՆ, ՆՈՐ ԳԻՒՏՈՒԹԻ՛՛՛ՒՆ

Ընտանեաց համար ձեռքով և ոտքով բանող մեքենայք։

ՆԱՈՒՄԱՆ մեքենայն B

Մատիթներու և դերձակներու համար մեքենայք։

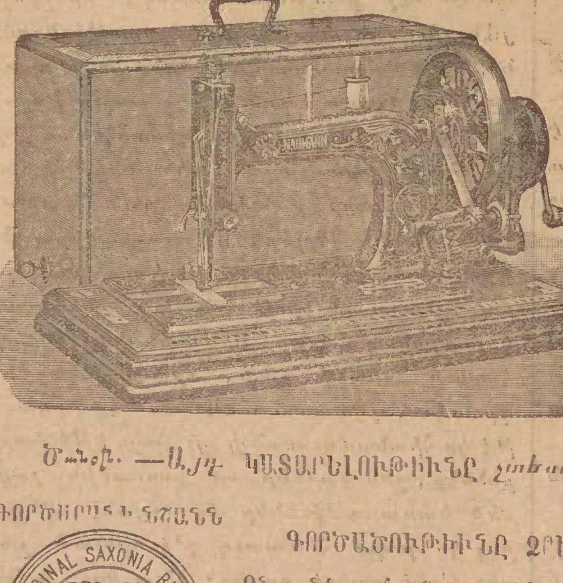

Այս մեքենայն իւր թելն տակ լայնքէն տեղ մ'ունի, ինչպէս նաև ամէն տեսակ կարերու համար նորանոր գործիքներ, և շատ դիւրութեամբ լաւ ՕՂԱԿ շինելու համար մասնաւոր գործիք մը։ Այդ մեքենային համար աշխարհիս ամէն կողմ արտօնութիւն առնուած է։

Ծանօթ. —ԱՅԴ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒԹԻՒՆԸ չունեցած կարի մեքենայ մի գնէք։

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՆՇԱՆՆ

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ ԿՈՒՍՈՒՑՈՒԻ

Ընտանեաց համար ոտքի գործիք ղր. 75

Դերձակաց » » » » 125

Թուրքիոյ և Կովկասի համար գործակալ և մթերանոցապետ

ԷՄ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՈՖ

Կ. Պոլիս, [illegible] խան, թիւ 17

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՆՇԱՆՆ

Ամեն տարուէն 1500 մեքենայ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՌԸԼԻԵՆՍ

Տեղւոյն ապահովագրութեան։—Դիմել առ գործակալաց ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթթըլ, Եօրկիտարի խան Պահչէ-գաբու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա, Ալէքսիատի խան թիւ 15։

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՐԱՍԵԱՑ

587, Մեծ Փողոց Բերայի, ի Թէքքէ, մզկիթին դիմաց, 587

Պ. Տիմիթրիոս Սթաթի, տէր վերոյգրեալ Մթերանոցին, պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան և իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ իւր վաճառատան մէջ կը գտնուին մեծ քանակութեամբ ամենագեղեցիկ և կատարելապէս հաստատուն կարասիներ, ինչպէս Հայելաւոր դարաններ, Ճաշարանի և սրահի սեղաններ, Ամեն տեսակ լուացարաններ (լըվապօ), Զանազան չեւերով աթոռներ, Հանգստաւէտ Բազկաթոռներ, եւն, եւն։

Այս ամեն կարասիներն ի վաճառ հանուած են

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ

Վաճառատունս նոյնպէս յոյժ աժան գներով ամեն տեսակ կարասիներ կը շինէ յանձնարարականաւ։

Marques de Fabrique

«ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԻՐՆ»

ՎԱՐՁԱՏՐԵԱԼ ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ

Ամսթերտամի 1883ի աշխարհահանդէսին մէջ

Միջն պարունակելով ջրոյ մէջ կատարելապէս լուծելի խէժիդանք (գաթրան)

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒԶՆ

Այս բաղադրութիւն ունի խայծղանի ԲՈԼՈՐ ԲՈՒԺԻՉ յատկութիւնները, մինչ դեռ խայծղանի ՄԻՒՍ պատրաստութիւնք միայն անոր հոտն և համն ունին։ «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԻՐՆ»ի մէկ շշին կը պարունակէ քարիւղի մը բուժիչ սկզբունքները։ Բայց կարելի է որ 20 շշի «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԻՐՆ» առնուլ առանց բնաւ վնասուելու, մինչդեռ խայծղանի քսան քաշով աղեաց վտանգաւոր բորբոքում առաջ կը բերեն։

ԽԱՅԾՂԱՆԻ ՄԻՒՍ ԹՐԻՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԱՆՀԱՄԵՄԱՏԵԼԻ ԱՒԵԼԻ ԱԶԴՈՒ ԵՒ ԵՐԵՔԱՊԱՏԻԿ ԱԺԱՆ, «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԻՐՆ»ի հեղուկը շիշով կը ծախուի 1·50 ֆրանքի՝ 20 լիտր խայծղանի ջրի համար։ Իսկ 0·10 պատրաստուած չաքարանուշէն 100 հատ պարունակող շիշը 2·50 ֆրանքի կը ծախուի։

Ընդհանուր մթերանոցապետ

Ժ. ԱԼԻԲՐԱՆՏԻ

Դեղարան Տէլլա-Սուտա

169—Մեծ փողոց Բերայի—169

Կ. Պոլիս

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՔԻՐԷՃ-ԳԱՊՈՒ, Թիւ 3 վաճառատան մէջ մեծ և փոքր քանակութեամբ կը վաճառուին հետեւեալները։

Հանքածուխ, ՆԻՒՔԱՍԼ և ՔԱՐՏԻՖ

Զուլերի երկաթ, ՔԱԼՏԷՐ — Թիւ 1.

Հանքածուխ, ՔՕՔ.

Ծովուն աղիւս, ՔՕՎԷՆ.

Բոլոր այս ապրանքներն ընտիր տեսակէ են և ԽԻՍՏ ԱԺԱՆԳՆԵՐՈՎ կը վաճառին։

DENTALINE

ՏԱՆԹԱԼԻՆ

ՔԻՄԻԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՏՈՔԹՈՐ Ս. ՔԱՆԵԱՅԻ

Ի ՍԱՍԻ

Տօնէրկայ տուրուան մեծ յաջողութեան

Կ'արգելու ակռայից վնասաբեր որքինն, լնդարդարութենէ (սթօմաթիթ) յառաջ եկած փտումն այն տարիքու անձանց քով որոց ակռաները կը խախտին և կ'իյնան. կը զօրացնէ, կը մաքրէ և կը զովացնէ բերանը, անուշահոտ հոտ մը կուտայ շունչին եւ կը հեռացնէ ակռայի եւ բերնի ո եւ է հիւանդութիւն։

Շիշին գինն է 15 ղրշ. արծաթ

ԱԿՌԱՅԻ ՓՈՇԻ

Կաղղուրիչ եւ խնկահոտ տունկերէ շինուած, կը մաքրէ եւ կը ճերմկցնէ ակռաներն առանց անոնց փայլը եղծանելու, կը զօրացնէ ակռաներն, փայլ կուտայ անոնց, կ'անհետացնէ գէշ հոտ, և շունչը թարմ ու անուշահոտ կ'ընէ։

Գործածութիւն. Թեթեւապէս թրջել ակռայի խոզանակ մը, քիչ մը թաթխել փոշիին մէջ, անով շփել ակռաներն, յետոյ բերանը լուալ ՏԱՆԹԱԼԻՆով խառնուած ջրով։

ՏՈՒՓԻՆ ԳԻՆՆ Է 10 ՂՐՇ. ԱՐԾԱԹ

Թուրքիոյ համար միակ Ներկայացուցիչ

Բ. Ս. ՋԵՐՎԱԹԻ

Բէօյիւք-Օղլու խան թիւ 6-7

Ղալաթիոյ

Մեծ Մաքսատան դիմաց

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառաց և վարսայարդարաց քով։

ԱԶԴ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԿՈՍԹԱՆԴԻՆՈՍ ՔԱՐՖՈՐՈՒԼՈՍ

Պ. Կոսթանթինոս Քարփորուլոս, որ բաւական տարիներէ ի վեր Եւրոպայի մէջ ատամնաբուժութեան արհեստն ուսանելէ եւ զանազան երկիրներու մէջ համբաւ ստանալէ յետոյ վերջերս Կ. Պոլիս վերադարձած է, և որ արդէն ծանօթ է արդոյ հասարակութեան այլ եւ այլ հրապարակաց վրայ կաւքով պատուով ցոյց տուած ճարտարութեամբ, կը ծանուցանէ թէ ամեն տեսակ ախտաւոր ակռաներն ամենայն ճարտարութեամբ կը դարմանէ, Նոր ակռաներ կը շինէ, այնպէս որ երբեք չեն տարբերիր բնականներէն, փթթած ակռաները ոսկւով կամ արծաթով կը լեցնէ և մաքրելով բնական ճերմակութեամբ կը փայլեցնէ զանոնք, փըթթած կամ կոտրածներն ամենայն դիւրութեամբ եւ առանց ցաւ զգացնելու կը հանէ, և բերնի ոսկորներուն ու ակռաներուն մէջ եղած ամեն տեսակ ցաւերն ու ախտերը կը դարմանէ։

Կը գտնուի ամեն օր, առաւօտէն մինչեւ կէս օր, Գասր գիւղ, Խալէլ ճաատէ, Այազմայի դիմաց, թիւ 18 տան մէջ։

Հինգշաբթի օրեր մինչեւ կէս օր աղքատները ձրի կը դարմանէ։

Իսկ կէս օրէն յետոյ մինչեւ ժամ 10 կը գտնուի Կ. Պոլիս Մահմուտ փաշայի գըլուխ, պօղաչաճըի փաւան գլխաց, Գափամաճեան դեղարանն։

ԱՆՉՅԻ ԽԱՎԵԱՐԻ ՄԵՆԱՎԱՃԱՌՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՍԱԿ

ՍԵՒ ՋՈՐ ԽԱՎԵԱՐ

Գերազանցապէս յարմար աղցան պատրաստելու եւն. եւն.

Օխան երսունն գրուշ

Օրինակներ կը գտնուին Է. Մորիսի վաճառատունն,

51, Բէրչէնպէ Բազար, Ղալաթիա

Մեծ զեղչ կը լինի յանձնակատարաց

ՊԱՐՈՆԱՅՔ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ

ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ ապրիլ 1 էն սկսեալ ԱԺԱՆ գնով վարձու կուտան իրենց այժմեան խանն (իրենց գրասենեակները պիտի փոխադրուին նոյն փողոցը գտնուող իրենց յատուկ խանն), որ կը պարունակէ երկու մեծ խանութներ և 5 սենեակներ առաջին յարկը։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ

Պոլիս, Պահչէ-գաբու, Եօմէր Էֆէնտի խանին դիմաց։

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրփուլի և Սելանիկոյ միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆլորեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իտալիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայփրեան	2000	Լիպեան	800
Տայտօ	700	Օբօրթօ	700
Էճիփշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինիան	6800

Աբէնեան շոգենաւը, նաւապետ Ուիչարտըր, գէպ ի Օտեսա մեկնեցաւ, ուսկից պիտի վերադառնայ շաբաթ օր ապրիլ 4ին և ուղղակի Լիվրբուլ համար ապրանք ընդունելու պատրաստ պիտի գտնուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 54, 55, 56, Եէնի Միւլքէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.

Ծիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք

Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաչման և ընկ.

Մալթա, Ա. Քամիլիէրի.

Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտադօ.

Զմիւռնիա, Պ. Ռիդզօ և ընկ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԼԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլոյ և Բօրտօյի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Թրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լա Մէյրէլի որ մարտ 25 ին Մարսիլիայէն և ապրիլ 1 ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Ուղղակի Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անժուլէ որ պիտի մեկնի մարտ 30 ին երկուշաբթի օր երեկոյեան ժամը 5 ին։

Ուղեւորներու և ապրանքի ընդունելութիւն

Նաւորդներու, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատարն

ԹԻՆԻԽՈՒԹԻ ՐԸԳՈՒԼ

Մումհանէ փողոց, թիւ 141

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹ

Ընդ Հըլ Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանդրօ	1,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարտին	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրտինօ	2,200	Ներօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանտօ	1,500
Գամէօ	2,100	Օտտօ	2,000
Գարգօ	2,000	Ռասիֆիկ	1,200
Գօմօ	2,700	Բալերմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիգօ	2,300
Էպրօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Տրագօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմէօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիթանօ	2,200	Սաֆֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սօրենտօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկեր	1,300
Հումպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիօ	2,300	Քասանտրօ	3,600
Քէլսօ	2,000	Եէտօ	3,600
Քօֆու	2,200	Զէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէնօ	140

Եէտօ շոգենաւը, նաւապետ Իովին մարտ 15ին մեկնեցաւ Հըլէն ի Պոլիս ընդհանուր վաճառքով, և ապրիլ 3 ին աստ կ'սպասուի։

Ռինալտօ շոգենաւը, նաւապետ Նիւմէն մարտ 27ին Հըլէն կը մեկնի ի Պոլիս։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻՆՑ

Գործակալ

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամեն տասն օրն մէկ կը բանին Լիվըրփուլի և Միջերկրականի միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ալժէրիա	3,000	Մարոքքօ	2,500
Ալէբբօ	3,000	Նանթ	2,500
Պօդնիա	4,600	Պավոնիա	5,000
Պալպէք	2,500	Պալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սէրվիա	7,300
Սէֆալոնիա	5,000	Սքիթիա	4,600
Գաթալոնիա	4,700	Սարակոսա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Սիտոն շոգենաւը, նաւապետ Ֆէնուիք Լիվըրփուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով և ի մօտոյ վերստին Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի։

Ստորագրեալն արտօնութիւն ունի—ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եօրքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ ո եւ է նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ

Գործակալ

Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրօս	4000	Նէբթիս	3000
Օսմանլի	4000	Պէրա	3000
Սէսոսդրիս	3250	Ազալիկ	1700
Թիպս	3250	Լօթիւս	800
Մոքաթամ	3250	Օլինդա	800
Մարիօթիս	3250	Սէթի	700

Օսայրիս շոգենաւ, նաւապետ Բօլ, ամսոյս 31ին Լիվըրբուլէն աստ կսպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Պէրա շոգենաւ, նաւապետ Ֆօրեստըր, ամսոյս 30ին Սամսոնէն պիտի վերադառնայ և ուղղակի Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.

Մէյտանըլըգ փողոց, Պոլիս

Տնօրէնութիւն, Լիվըրբուլ

ՃԷՅՄԶ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվըրբուլ

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըրքս
Արարատ	2,500	Ուօձըր
Արքատիա	2,500	Քրուիքշէնք
Լագոնիա	2,500	Ուիլքս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Ռումէլիա	2,800	Ֆօթերգիլ

Մասէտոնիա շոգենաւն ամսոյս 20ին շաբաթ օր Պաթումէն աստ պիտի վերադառնայ և Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի։

Ռումէլիա շոգենաւն ամսոյս 10ին Լիվըրբուլէն աստ պիտի հասնի և անմիջապէս վերստին Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.

Գործակալ

Պատասխանատու Ս. ՏՈՒՄԱՅԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ